

“Op weg naar een uniforme uitvoering van de afnameplicht”

Francis Riethoff stagiaire bij de Raad voor Rechtsbijstand, afdeling Bureau Wbtv.

Een onderzoek naar een uniforme toepassing van de afnameplicht uit de Wet beëdigde tolken en vertalers inzake de IND, de rechtbank, het Openbaar Ministerie, de Koninklijke Marechaussee en de politie.

Op weg naar een uniforme uitvoering van de afnameplicht

Een onderzoek naar een uniforme toepassing van de afnameplicht uit de Wet beëdigde tolken en vertalers inzake de IND, de rechtbank, het Openbaar Ministerie, de Koninklijke Marechaussee en de politie.

Auteur:	Francis Riethoff
Functie:	Stagiair
Opleiding:	Juridische Hogeschool Avans-Fontys
Locatie:	's-Hertogenbosch
Studentennummer Avans:	2001342
Afstudeerperiode:	februari 2011 – mei 2011
Afstudeerorganisatie:	Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch
Afstudeermentor:	J. Link
Afstudeerdocenten:	mr. dr. G.A.F.M. van Schaaijk L. Hendrikx

VOORWOORD

Voor u ligt het onderzoeksrapport “*Op weg naar een uniforme uitvoering van de afnameplicht*” welke de afsluiting vormt van mijn studie HBO-Rechten aan de Juridische Hogeschool Avans-Fontys te 's-Hertogenbosch. Aan het eind van mijn afstudeerperiode kijk ik terug op een prettige maar vooral leerzame ervaring.

In de periode van 7 februari tot en met 13 mei 2011 heb ik een afstudeeronderzoek verricht binnen de Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, afdeling Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers. Via Lisette Bakker, oud stagiaire bij de Raad voor Rechtsbijstand, had ik vernomen dat de Raad voor Rechtsbijstand op zoek was naar een jurist om een onderzoek te verrichten naar de afnameplicht van de Wet beëdigde tolken en vertalers. Deze opdracht leek mij zeer geschikt als afstudeeropdracht voor mijn huidige opleiding en zou mij de kans bieden om nader kennis te maken met de Raad voor de Rechtsbijstand en de Wet beëdigde tolken en vertalers.

Hierbij wil ik van de gelegenheid gebruik maken om een aantal personen te bedanken die mij geholpen en ondersteund hebben bij de uitvoering van mijn opdracht. Allereerst wil ik mijn begeleider binnen de Raad bedanken: Joris Link. Ondanks zijn volle agenda was hij altijd bereid mij te ondersteunen in het onderzoek. De Raad voor Rechtsbijstand heeft mij de kans gegeven zelfstandig te werken in een gezellige, informele omgeving.

Daarnaast wil ik alle andere medewerkers binnen de Raad voor Rechtsbijstand bedanken voor hun collegialiteit en behulpzaamheid. Mijn dank gaat verder uit naar mijn eerste afstudeerdocente, Geertje van Schaaijk. Haar ondersteuning heeft mij geholpen om op de goede weg te blijven met het onderzoek. Uiteraard wil ik ook alle geïnterviewde informanten van de Justitiedomeinen en geënuquëeerde tolken bedanken die hun medewerking hebben verleend aan dit onderzoek. Zonder hun medewerking en enthousiasme had ik de opdracht niet kunnen voltooien. Ook wil ik mijn vriend, Bas van Beers, bedanken voor zijn op- en aanmerkingen en het geven van nieuwe ideeën tijdens het schrijven van dit rapport.

's-Hertogenbosch, mei 2011

Francis Riethoff

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	6
Afkortingenlijst	7
1. Inleiding	8
1.1 De Opdrachtgever	8
1.1.1 Korte beschrijving van de taken van de organisatie	8
1.2 Achtergrond	9
1.2.1 Totstandkoming Wbtv	9
1.2.2 Doelstelling Wbtv	10
1.3 Probleembeschrijving	11
1.4 Vraagstelling	12
1.5 Doelstelling	12
1.6 Leeswijzer	12
2. Methodische verantwoording	13
2.1 Onderzoeksstrategie, bronnen en methoden	13
2.1.1 Kwalitatief onderzoek	13
2.1.2 Kwalitatieve casestudy	13
2.1.3 Het theoretische deel	14
2.1.4. Het praktische deel	14
2.2 Betrouwbaarheid	15
2.3 Validiteit	16
3. De van toepassing zijnde regelgeving	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Het rechtsbronnen- en literatuuronderzoek: achtergrond	17
3.2.1 Procedure overgangsregeling Wbtv	17
3.3 Het Register beëdigde tolken en vertalers (Rbtv)	18
3.3.1 Duur inschrijving	18
3.3.2 De uitwijklijst	18
3.4 De afnameplicht	19
3.5 Digitaal tolkenproces bij het Openbaar Ministerie (BINK)	19
3.5.1 Wat levert deze nieuwe werkwijze volgens het Openbaar Ministerie op	19
3.6 Europese wetgeving	20
3.7 Wbtv samengevat	22
4. Werking van de afnameplicht in de praktijk	23
4.1 Interview	23
4.2 Veldonderzoek: gegevens uit het interview	23
4.2.1 Bekendheid met de Wbtv en het Rbtv	23
4.2.2 De inschakeling van een tolk	25

4.2.3 Uitvoering van de afnameplicht	25
4.2.4 De ervaringen met het Rbtv	27
4.2.5 Suggesties voor mogelijke verbeteringen Rbtv en Wbtv	28
4.3 Reactie Raad voor Rechtsbijstand	29
4.4 Conclusie	30
5. Ervaringen van tolken	31
5.1 Enquête	31
5.2 Veldonderzoek: gegevens uit de enquête	31
5.2.1 Ervaringen met de nieuwe Wet beëdigde tolken en vertalers	31
5.2.2 Naleving van de afnameplicht uit de Wbtv	31
5.2.3 Suggesties ter mogelijke verbetering van de Wbtv	32
5.2.4 Enkele opmerkingen van informanten	33
5.3 Conclusie	34
6. Conclusies en aanbevelingen	35
6.1 Conclusies	35
6.2 Aanbevelingen / advies	37
Bibliografie	39

SAMENVATTING

De Raad voor Rechtsbijstand, bureau Wbtv (Wet beëdigde tolken en vertalers), heeft vragen omtrent de feitelijke uitvoering van de afnameplicht van tolken en vertalers uit het Rbtv (Register beëdigde tolken en vertalers) van de Wbtv. Uit signalen van tolken en vertalers is gebleken dat de Justitiedomeinen met regelmaat een eigen interpretatie geven aan de toepassing van de Wbtv. Naar aanleiding van deze problematiek is, op aanvraag van de Raad voor Rechtsbijstand, een beschrijvend onderzoek verricht. De Raad zal dit rapport gebruiken voor de verbetering van de toepassing van de Wbtv door de verschillende Justitiedomeinen.

Het documentenonderzoek bestaat uit een onderzoek naar de toepasselijke literatuur en wet- en regelgeving op het gebied van de Wbtv. Tevens bestaat een deel van het onderzoek uit veldonderzoek. Er zijn interviews afgenomen met informanten van vijf Justitiedomeinen (politie, IND, Koninklijke Marechaussee, Openbaar Ministerie en de rechtbank). Ook zijn er vijftig enquêtes afgenomen onder tolken, welke geregistreerd staan in het Rbtv.

Er zijn veel verschillen in de uitvoering van de afnameplicht bij de Justitiedomeinen. De grootste verschillen bevinden zich in het hanteren van een eigen tolkenlijst in plaats van het gebruik van het Rbtv. Daarnaast houden niet alle domeinen zich aan de verplichting tot het opstellen van een schriftelijke verklaring wanneer zij geen gebruik maken van een tolk of vertaler uit het register. Naast de verschillen die betrekking hebben op de uitvoering van de Wbtv zijn er ook een aantal kwalitatieve verschillen betreffende het beleid van de domeinen. Deze verschillen uiten zich in de automatisering, het gebruik van standaard documenten en het overgaan tot het overbrengen van klachten aan de klachtencommissie van Bureau Wbtv.

De bovenbeschreven verschillen bemoeilijken het werkproces van de domeinen betreffende de afnameplicht én het zorgt er voor dat de tolken en vertalers die opgenomen zijn in het register minder vaak worden opgeroepen, dan dat het geval zou zijn wanneer de Wbtv correct wordt uitgevoerd. Om de snelheid, efficiëntie en de kwaliteit met betrekking tot de uitvoering van de afnameplicht te verbeteren is het aan te bevelen een uniforme werkwijze (uitvoering) voor de Justitiedomeinen te ontwikkelen. Niet alleen de uitvoering maar ook de eisen die Justitiedomeinen aan tolken en vertalers stellen dienen te worden geüniformeerd. Ook is het aan te bevelen dat de Raad aan alle Justitiedomeinen (nogmaals) informatie verstrekt omtrent de Wbtv en de Rbtv teneinde de onwetendheid van deze wet- en regelgeving tot een zo laag mogelijk niveau te beperken en zodoende de toepassing van de wet door de Justitiedomeinen te vergroten.

Bij de verbetering van de kwaliteit kan gedacht worden aan het hanteren van hetzelfde automatiseringssysteem bij alle Justitiedomeinen. Nú werken veel domeinen nog met een eigen systeem. Ieder domein kan door deze automatisering effectiever werken. Denk hierbij aan elektronische gegevensuitwisseling en het elektronisch inzenden en verzenden van een screening van een tolk en vertaler. Het kan veel tijd en geld besparen als er een elektronische communicatie tussen de Justitiedomeinen (en overige instanties) tot stand komt.

Tevens is het aan te bevelen de afnameplicht na te leven met het oog op artikel 6 EVRM. Het niet naleven van de verplichting kan immers zorgen voor een schending van het 'fair trail' beginsel van artikel 6 EVRM. De waarborg dat de tolk of vertaler en zijn of haar werk van voldoende kwaliteit is moet door de rechter worden vastgesteld, maar dit is lastig wanneer de tolk/vertaler niet is opgenomen in het register. Hierdoor staat dus niet vast dat de tolk/vertaler aan de eisen voldoet die het register stelt. Dit kan ervoor zorgen dat de verdachten, vreemdelingen, asielzoekers, etc. in hun verdediging worden geschaad.

AFKORTINGENLIJST

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
BINK	Elektronisch workflow systeem
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
EVRM	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
HR	Hoge Raad
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IVBPR	Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en politieke rechten
KTV	Kwaliteitsregister Tolken en vertalers
LJN	Landelijk Jurisprudentie Nummer
Rb.	Rechtbank
Rbtv	Register beëdigde tolken en vertalers
RvR	Raad voor Rechtsbijstand
SIGV	Stichting Instituut van Gerechtstolken en –vertalers
Stcrt	Staatscourant
Sv	Strafvordering
TVcN	Tolk- en Vertaalcentrum Nederland
VOG	Verklaring Omtrent het Gedrag
Wb tv	Wet beëdigde tolken en vertalers
Wbv	Wet beëdigde vertalers

1. INLEIDING

Het inleidende hoofdstuk van een onderzoeksrapport heeft een afbakende functie. Om een beeld te krijgen van het onderwerp zal allereerst kort worden ingegaan op de taken die de Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch heeft bij de uitvoering van de Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: Wbtv) (paragraaf 1.1). Vervolgens wordt kort ingegaan op de totstandkoming van de Wbtv (paragraaf 1.2). Hierna zal de aanleiding van dit onderzoek worden geformuleerd in de probleemstelling (paragraaf 1.3), de vraagstelling (paragraaf 1.4), en de doelstelling (paragraaf 1.5). Ten slotte volgt een leeswijzer. Deze paragraaf zal de opbouw van het rapport verhelderen (paragraaf 1.6). In hoofdstuk 2 worden de genomen keuzes op het gebied van onderzoeksstrategie, bronnen en methoden, betrouwbaarheid en validiteit verantwoord.

1.1 De opdrachtgever

De opdrachtgever van dit onderzoek is de Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, Bureau Wbtv. De Raad voor Rechtsbijstand speelt een centrale rol bij de uitvoering van de Wbtv. De Raad voor Rechtsbijstand is door de Minister van Justitie aangewezen om een aantal wettelijke taken uit te voeren die voortvloeien uit de Wbtv. Deze activiteiten zijn binnen de Raad voor Rechtsbijstand ondergebracht bij het Bureau Wbtv. Er zijn ongeveer 15 medewerkers bij dit bureau werkzaam.

De belangrijkste taak van de Raad voor Rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch is het beheer van het Register beëdigde tolken en vertalers (hierna: Rbtv). Dit is een register, dat bij de Raad voor Rechtsbijstand in 's-Hertogenbosch landelijk wordt beheerd. In dit register worden tolken en vertalers opgenomen die aan de wettelijke kwaliteitscriteria voldoen. In paragraaf 1.1.2 wordt verder ingegaan op deze wettelijke kwaliteitscriteria. Opdrachtgevers uit het Justitiedomein (IND, gerechten, Marechaussee, politie, etc.) zijn verplicht om, voor zover beschikbaar, tolken en vertalers uit het Rbtv in te zetten.

1.1.1 Korte beschrijving van de taken van de organisatie

Sinds de inwerkingtreding van de Wbtv op 1 januari 2009 coördineert de Raad voor Rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch de uitvoering van deze wet. Taken van de Raad in het kader van de Wbtv zijn:

- beheer kwaliteitsstandaard;
- het inschrijven van tolken en vertalers in en het beheren van het register voor tolken en vertalers Wbtv;
- coördinatie van de automatisering waarmee het volledige bedrijfsproces in de keten wordt ondersteund;
- de beoordeling van verzoeken tot (verlenging van de) inschrijving in het Register beëdigde tolken en vertalers in die gevallen dat een tolk of vertaler geen relevante opleiding voor deze vaardigheid heeft afgerond;
- beoordelen en inschrijven van tolken en vertalers, die niet aan de in wet gestelde eisen (kunnen) voldoen, op de zogenaamde uitwijklijst;
- het beoordelen van verzoeken om registratie van aanvullende bekwaamheden (specialisaties);
- het aanwijzen van instellingen en deskundigen die taal- en cultuurtoetsen (en eventueel andere toetsen in het kader van de wet) mogen afnemen;
- het aanwijzen van bijscholingsactiviteiten die relevant zijn voor de verlenging van de inschrijving;
- algehele voorlichting.

1.2 Achtergrond

Deze paragraaf bevat een beschrijving over de totstandkoming van de Wbtv. Tevens worden in deze paragraaf kort de doelstellingen van de Wbtv besproken.

1.2.1 Totstandkoming Wbtv

Er bevinden zich in Nederland veel mensen die de Nederlandse taal niet of slechts in beperkte mate beheersen. Hierbij kan worden gedacht aan immigranten, vluchtelingen, werknemers uit andere landen en toeristen. Wanneer zij betrokken raken in een juridische procedure, wordt er tijdens deze procedure gebruik gemaakt van een tolk. Bij het vertalen van stukken die in een andere taal dan het Nederlands zijn opgesteld wordt gebruik gemaakt van vertalers.¹

Ondanks de belangrijke rol die tolken en vertalers hadden, bevatte de wet- en regelgeving in 19de eeuw nauwelijks waarborgen ten aanzien van de kwaliteit en integriteit. Voor vertalers bestond sinds 1878 een wettelijke regeling. De politie, gerechten en bijvoorbeeld de IND waren echter niet verplicht gebruik te maken van een beëdigd vertaler. Er bestond ook een register voor tolken en vertalers. Dit register, het "Kwaliteitsregister", werd vanaf 2001 beheerd door de Raad voor Rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch. Het Kwaliteitsregister was ingesteld om de kwaliteit van de tolken en vertalers een stimulans te geven en de betrokken instanties in staat te stellen tijdig een tolk of vertaler te vinden.²

Een wettelijke regeling zoals deze ten aanzien van de kwaliteit voor beëdigde vertalers bestond, was er voor tolken niet. Op 13 september 1989 stelde de toenmalige Minister van Justitie de Commissie herijking Wetboek van Strafvordering in (Commissie Moons). Naar aanleiding van het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en Fundamentele Vrijheden (EHRM) van 19 september 1989, A168, in de zaak Kamasinski en het arrest van het EHRM van 13 mei 1980, A37, in de zaak Artico (tegen Italië) is de Commissie Moons verzocht te adviseren over de consequenties van deze arresten.³

Het arrest Kamasinski heeft betrekking op het in art. 6, lid 3 sub e EVRM gegarandeerde recht op kosteloze bijstand van een tolk. Het arrest Artico heeft betrekking op de verantwoordelijkheid van de Staat voor de kwaliteit van het systeem van rechtsbijstand (de opmerkingen gaan ook op voor het systeem voor tolken). Uit beide arresten volgt dat de Staat verantwoordelijk is voor het opzetten en in stand houden van een systeem waarbinnen in strafzaken voor de verdachten kosteloze tolkenbijstand is gegarandeerd.⁴

De Commissie Moons heeft in 1991 haar rapport uitgebracht. In het rapport "tolken en vertalers in strafzaken" pleit de Commissie Moons, in het licht van het Kamasinski-arrest, voor de totstandkoming van een wettelijke regeling waarin aan tolken en vertalers die in strafzaken optreden wettelijke kwaliteitseisen worden gesteld. Deze wettelijke kwaliteitseisen zijn nu opgenomen in de Wet beëdigde tolken en vertalers.⁵

Op 1 januari 2009 is de Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbtv) in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet beëdigde vertalers uit 1878 en versterkt de kwaliteit van tolken en vertalers in straf- en vreemdelingenzaken.

¹ Kamerstukken II 2004/05, 29 936, nr. 3, p. 1

² Kamerstukken II 2004/05, 29 936, nr. 3, p. 2

³ Kamerstukken II 2004/05, 29 936, nr. 3, p. 2

⁴ Kamerstukken II 2004/05, 29 936, nr. 3, p. 3

⁵ Kamerstukken II 2004/05, 29 936, nr. 3, p. 3

Deze wet introduceert een afnameplicht voor justitiële diensten, de rechterlijke macht, de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de Koninklijke Marechaussee, het Openbaar Ministerie en de politie in het kader van het straf- en vreemdelingenrecht. Tolken en vertalers zijn gehouden te voldoen aan kwaliteitseisen (hbo denk- en werkniveau) en nemen deel aan bij- en nascholing.⁶

1.2.2 Doelstelling Wbtv

Nieuw is de afnameplicht van in de wet genoemde Justitiedomeinen. Zij moeten, met andere woorden, een tolk of vertaler uit het register inhuren voor juridische procedures in het kader van straf- en vreemdelingenzaken. Alleen dan kunnen de rechten van de betrokken burgers afdoende worden gewaarborgd. Voor registertolken en –vertalers neemt hierdoor de kans op opdrachten van o.a. rechtbanken, politie en IND toe, hoewel er geen garanties zijn te geven over de hoeveelheid werk die iedere geregistreerde tolk krijgt toebedeeld. Justitie kan immers niet beïnvloeden hoeveel werk er in welke talen te verdelen valt.⁷

Om de kwaliteit te bewaken en te bevorderen zijn enkele aanvullende instrumenten in de wet opgenomen:

- voor vertalers komt er een kwaliteitsstandaard waaraan opdrachtgevers de kwaliteit van het geleverde werk kunnen afmeten;
- er is een landelijke klachtencommissie ingericht die klachten behandelt en kan adviseren over maatregelen naar aanleiding van een gegrond verklaarde klacht;
- uitschrijvingen naar aanleiding van klachten worden gepubliceerd in de Staatscourant. Hiermee wordt voorkomen dat een tolk of vertaler die bij een afnemer onder de maat functioneert en hierdoor niet meer mag worden ingezet, elders in het Justitiedomein aan het werk gaat;
- de mogelijkheid bestaat om aanvullende competenties te vermelden. Dat zijn feitelijk specialisaties die voor opdrachtgevers belangrijk kunnen zijn.⁸

De Raad voor Rechtsbijstand kan wanneer een tolk of vertaler een verzoek tot inschrijving heeft ingediend, maar geen tolk/vertaaldiploma kan overleggen voor de betreffende talencombinatie, bij de Commissie beëdigde tolken en vertalers om advies vragen. Een tolk en/of vertaler moet in ieder geval aan kunnen tonen dat hij/zij de betreffende talen op minimaal hbo- niveau beheersen, minimaal hbo werk- en denkniveau hebben, scholing hebben gevolgd in tolk/vertaalvaardigheden en –attitude en minimaal vijf jaar intensieve ervaring als tolk/vertaler in de betreffende talencombinatie hebben. De competentie attitude heeft betrekking op de integriteit. Deze competentie is nader uitgewerkt in de Gedragscode voor tolken en vertalers in het kader van de Wbtv, die door de Raad voor Rechtsbijstand bij besluit van 22 september 2009 is vastgesteld.

Bij inschrijving verklaart een tolk of vertaler dan ook dat hij of zij zich zal houden aan de gedragscode. Een andere eis voor inschrijving die te maken heeft met integriteit is het overleggen van een verklaring omtrent het gedrag (VOG).⁹

⁶ Kamerstukken II 2004/05, 29 936, nr. 3, p. 4

⁷ R. Verharen, "Nieuwsbrief Kwaliteitsregister Tolken en Vertalers", *Babylon* 2008 – nr. 14, p. 2-3.

⁸ R. Verharen, "Nieuwsbrief Kwaliteitsregister Tolken en Vertalers", *Babylon* 2008 – nr. 14, p. 2-3.

⁹ Nederlands Genootschap van Tolken en Vertalers, 'Doel van de wet', <www.ngtv.nl> (zoek op doel van de wet). Laatst geraadpleegd op: 25 mei 2011.

1.3 Probleembeschrijving

Het probleem dat bij de Raad voor Rechtsbijstand speelt, is dat zij geen inzicht heeft in de uitvoering met betrekking tot de afnameplicht, zoals geregeld in de Wbtv, door de verschillende Justitiedomeinen. De Raad voor Rechtsbijstand wil deze uitvoering zichtbaar maken en bekijken of de uitvoering van de afnameplicht verbeterd kan en moet worden.

Het wel of niet naleven van de afnameplicht is voor de Raad van Rechtsbijstand niet direct een probleem in die zin dat het haar niet belemmert bij haar dagelijkse werkzaamheden. De Raad is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet met betrekking tot het Rbtv. Opdrachtgevers zijn echter verantwoordelijk voor het naleven van de afnameplicht. De Raad voor Rechtsbijstand wil echter wel weten of en hoe de opdrachtgevers met de afnameplicht uit het Rbtv omgaan. In eerste instantie om inzicht te krijgen omtrent de naleving en in tweede instantie om te kijken of de Raad voor Rechtsbijstand op enige wijze invloed kan uitoefenen op de naleving van de wet, door bijvoorbeeld controles uit te oefenen en/of te zorgen voor een ruimere en/of adequatere informatievoorziening.

De mogelijkheid bestaat echter dat de slechte naleving van de Wet beëdigde tolken en vertalers het gevolg is van één of meerdere gebreken/ onjuistheden/ tegenstrijdigheden/ etc. in de wet zelf. De Raad voor Rechtsbijstand kan daar niets aan veranderen, maar kan het wel bij het Ministerie van Justitie aangeven.

De Raad voor Rechtsbijstand denkt dat de afnameplicht nog onvoldoende bekendheid heeft verworven. Waarschijnlijk heeft de wet wel voldoende bekendheid bij de tolkencoördinatoren, maar niet altijd bij de 'echte gebruikers' zoals politieambtenaren. Tevens is de afnameplicht soms niet haalbaar vanwege het feit dat er geen beschikbare tolk/vertaler voor de benodigde taal aanwezig is in het Rbtv. Opdrachtgevers kunnen ook een afweging maken in eventuele reiskosten die een tolk en/of vertaler dient te maken om zo de kosten lager te houden.

Aangezien er wel een wettelijke verplichting is zou het negeren van de afnameplicht bij procedures negatieve gevolgen kunnen hebben, zoals het ongeldig verklaren van het werk van een tolk en/of vertaler die niet ingeschreven staat in het Rbtv. De Raad voor Rechtsbijstand verwacht dat advocaten in straf- en vreemdelingenzaken zullen gaan controleren of een tolk/vertaler daadwerkelijk ingeschreven staat in het Rbtv. Het register is openbaar dus dit is eenvoudig na te gaan.

Samen met de vraag welke verbeteringen er mogelijk zijn met betrekking tot de uitvoering van de afnameplicht, vallen de volgende vragen. Ook op deze vragen wil de Raad voor Rechtsbijstand graag een onderbouwd antwoord:

- In hoeverre zijn de gebruikers van het Rbtv bekend met de Wbtv en de afnameplicht?
- In de Wbtv staat dat als men afwijkt van het Rbtv er vooraf een 'Verklaring omtrent het gedrag (VOG) moet worden overgelegd door de tolken en vertalers of eventueel bij spoedgevallen achteraf. Gebeurt dit ook werkelijk?
- Politiekorpsen hebben bij de Raad voor Rechtsbijstand aangegeven dat zij in ieder geval bij tolken, het beleid hanteren om de voorkeur te geven aan gescreende tolken. Dit kunnen tolken zijn die niet in het Rbtv staan. Hoe verhoudt dit beleid zich ten opzichte van de wet?
- De IND is waarschijnlijk de belangrijkste gebruiker van het Rbtv. Veel van de tolken en vertalers die door de IND worden ingezet zijn echter niet in het Rbtv of de Uitwijklijst opgenomen. Tolken en vertalers die niet aan de wettelijke eisen kunnen voldoen, omdat er voor de betreffende bron- of doeltaal geen toets beschikbaar is, kunnen door Bureau Wbtv worden geplaatst op de zogenoemde Uitwijklijst.

Wat is de reden dat de IND vaak geen gebruik maakt van tolken en vertalers die in de Rbtv en/of uitwijklijst zijn opgenomen en zitten hier knelpunten in?

Omdat er grote onduidelijkheid bestaat over de uitvoering van de afnameplicht van de Wbtv heeft de Raad voor Rechtsbijstand besloten dat hier een beschrijvend onderzoek naar mag worden verricht.¹⁰

1.4 Vraagstelling

Welke verbeteringen zijn er mogelijk en noodzakelijk bij de rechtbank, politie, IND en Koninklijke Marechaussee met betrekking tot de uitvoering van de afnameplicht gelet op de inhoud, doel en strekking van de Wet beëdigde tolken en vertalers, de werkwijze en bekendheid met de Wbtv van deze betrokken Justitiedomeinen, art 6 EVRM en de kwaliteit van tolken en vertalers?

Dit onderzoek zal zich met name richten op de tolken en in mindere mate op de vertalers. Dit omdat de Justitiedomeinen, welke hun medewerking hebben verleend aan dit onderzoek, veelal, zo niet uitsluitend, gebruik maken van tolken en dus niet of nauwelijks van vertalers.

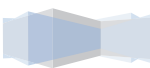
1.5 Doelstelling

De Raad voor Rechtsbijstand, bureau Wbtv, krijgt vóór 27 mei 2011 een rapport dat inzicht geeft in de mogelijke en noodzakelijke verbeteringen in de uitvoering van de afnameplicht door de rechtbank, politie, IND en Koninklijke Marechaussee zodat, indien er verbeteringen uit het onderzoek naar voren komen, de Raad voor Rechtsbijstand de verbeteringen in de praktijk kan brengen door bijvoorbeeld een best-practice model op dit gebied te ontwikkelen.

1.6 Leeswijzer

Dit rapport kent zes hoofdstukken. Hoofdstukken 1 en 2 zijn de inleiding van het rapport, de hoofdstukken 3 tot en met 5 vormen het middenstuk en hoofdstuk 6 bevat de conclusies en aanbevelingen. Het middenstuk is in twee delen opgesplitst. Allereerst het theoretische deel en ten tweede het praktische deel. In hoofdstuk 3 'De van toepassing zijnde wetgeving' wordt de wetgeving besproken en beoordeeld. In het praktische deel staan allereerst in hoofdstuk 4 de resultaten van het veldonderzoek naar de uitvoering van de afnameplicht door verschillende Justitiedomeinen. Ten tweede staan in hoofdstuk 5 centraal de resultaten van het onderzoek naar hoe tolken de uitvoering van de afnameplicht uit de Wbtv ervaren. In hoofdstuk 6 wordt in de conclusie antwoord gegeven op de hoofdvraag. Op basis van dat antwoord volgen de aanbevelingen.

¹⁰ Beschrijvend onderzoek gaat om een registratie en systematische ordening van wat zich voordoet op een bepaald gebied volgens een bepaald vooraf gegeven systematiek, waarbij niet wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een theorie of het formuleren van hypothesen.

2. METHODISCHE VERANTWOORDING

In dit hoofdstuk worden de keuzes op het gebied van de onderzoeksstrategie, bronnen en methoden (paragraaf 2.1), de betrouwbaarheid (paragraaf 2.2), en de validiteit (paragraaf 2.3) verantwoord.

2.1 Onderzoeksstrategie, bronnen en methoden

De onderzoekseenheid van dit rapport is een bepaalde situatie (een bepaald onderwerp). Een situatie is een geheel van omstandigheden waarin zich bepaalde verschijnselen voordoen.¹¹ De verschijnselen zullen zich met name voordoen in de uitvoering van de afnameplicht binnen verschillende Justitiedomeinen. De locatie waar deze verschijnselen zich manifesteren zijn bij Justitiedomeinen (IND te 's-Hertogenbosch, Rechtbank te 's-Hertogenbosch, Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn, politie te Breda en Openbaar Ministerie te 's-Hertogenbosch) uit geheel Nederland. Er is slechts voor één vestiging per Justitiedomein gekozen, uit organisatorisch oogpunt (de beperkte onderzoekstijd). Tevens kan het doel bereikt worden door het interviewen van één Justitiedomein per instantie, omdat het 'probleem' dat bij de Justitiedomeinen naar boven komt met betrekking tot de afnameplicht overal hetzelfde is en dus niet plaatsgebonden. Het is dus niet noodzakelijk om een landelijk onderzoek te doen naar dit probleem, wel kan dit onderzoek landelijk worden ingezet om het probleem op te lossen. De Raad voor Rechtsbijstand krijgt zo een beter beeld over de uitvoering van de afnameplicht.

2.1.1 Kwalitatief onderzoek

Het betreft hier een kwalitatief onderzoek. Bij kwalitatief onderzoek gaat het niet om het in kaart brengen van cijfers, maar om het inzichtelijk maken en verkennen van een vraagstuk en/of thema. Het gaat niet om de kwantiteit, om de vraag hoeveel mensen iets vinden, maar het geeft inzicht hoe informanten denken over een bepaald onderwerp en waarom zij dit denken. Het is met name gericht op het begrijpen van een situatie.¹²

Kenmerkend voor kwalitatief onderzoek is het gebruik van verschillende databronnen. Kwalitatief onderzoek is kleinschalig (er wordt gewerkt met kleine steekproeven). De gesprekken zijn langer en uitgebreider dan bij kwantitatief onderzoek. Er wordt namelijk een inhoudelijker en diepgaander gesprek gevoerd. De vragen die worden gesteld zijn veelal open vragen; de informant is hierdoor vrij om zelf een antwoord op de vraag te formuleren. Het resultaat van een kwalitatief onderzoek is een beschrijving van alle mogelijke invalshoeken van een probleem of vraagstuk.¹³

Een belangrijke kwalitatieve onderzoeksoptiek is de casestudy, die in de navolgende subparagraaf uitgebreid aan de orde komt.

2.1.2 Kwalitatieve casestudy

Er is voor een casestudy gekozen omdat een proces (onder alledaagse omstandigheden) diepgaand en in het geheel onderzocht wordt.

¹¹ Baarda, De Goede en Teunissen 2005, p. 110.

¹² Gemeente Amsterdam, 'Onderzoeksmethoden: kwalitatief', <<http://www.os.amsterdam.nl/onderzoek/onderzoeksmethoden/kwalitatief/40210>> Laatst geraadpleegd op: 19 maart 2011.

¹³ Baarda, De Goede en Teunissen 2005, p. 112.

Het gaat in dit onderzoek niet om de geïnterviewde persoon zelf (de tolk en/of vertaler of de informant van de Justitiedomeinen), maar om het proces met betrekking tot de afnameplicht van de Wbtv.¹⁴

Om een interview te kunnen houden, moeten er informanten zijn waarmee het interview afgenomen kan worden. Deze groep informanten mag niet te groot zijn omdat dit niet haalbaar is in het korte tijdsbestek van het afstuderen en zal dus in bepaalde gevallen afgebakend moeten worden. Naast het feit dat de onderzoeksgroep niet te groot mag zijn, mag de onderzoeksgroep ook niet te weinig samenhang vertonen. De groep informanten die dit proces het beste kunnen beschrijven bestaan onder meer uit tolken en informanten van Justitiedomeinen. De Justitiedomeinen die aan dit onderzoek hebben meegewerkt zijn de IND, de rechtbank, de politie, de Koninklijke Marechaussee en het Openbaar Ministerie. Ook is er een enquête afgenomen bij vijftig tolken welke uitkomsten hiervan in dit onderzoek zullen worden verwerkt. Zij kunnen vanuit hun ervaring met de dagelijkse praktijk meedenken aan de mogelijke verbeteringen met betrekking tot de afnameplicht.

Dit onderzoek is opgedeeld in een theoretisch deel en in een praktisch deel. In de volgende subparagraaf worden voor beide delen van het onderzoek de gekozen strategie, bronnen en methoden besproken.

2.1.3 Het theoretische deel

Naast de primaire bronnen (de informanten) zijn in dit onderzoek ook vaak secundaire bronnen (rapporten, boeken, notities, beleidsstukken, etc.) geraadpleegd. Indien secundaire bronnen geraadpleegd worden gebruikt men veelal de term documentenonderzoek (deskresearch). Een deskresearch wordt uitgevoerd om te kijken wat er al aan bruikbare gegevens beschikbaar is over het thema en/of probleem. Op basis van de hieruit voortvloeiende gegevens wordt dan beslist wat er nog onderzocht moet worden. Bovendien wordt vastgesteld op welke manier dit het beste kan gebeuren. Deskresearch dient veelal als vooronderzoek.¹⁵ In dit onderzoek is de literatuur en wet- en regelgeving op het gebied van de Wbtv geraadpleegd om de wettelijke afnameplicht te beschrijven.

2.1.4 Het praktische deel

Naast het documentenonderzoek is in dit onderzoek ook gebruik gemaakt van een veldonderzoek, verricht bij de rechtbank, IND, politie, Koninklijke Marechaussee en het Openbaar Ministerie. Bij dit veldonderzoek is gekozen voor zowel vijf face-to-face interviews als het uitzetten van vijftig enquêtes. Er is gekozen voor een interview bij de vijf Justitiedomeinen die een afnameplicht hebben, deze staan vermeld in artikel 28 Wbtv. Omdat deze Justitiedomeinen het meeste te maken hebben met de afnameplicht.

De interviews zijn afgenomen onder tolkencoördinatoren. Zij hebben dagelijks te maken met het inschakelen van tolken en ook hierbij komen ze dagelijks de afnameplicht tegen. Doordat interviews zijn afgenomen bij elk van de vijf justitiedomeinen, wordt een duidelijk en breed beeld geschetst van de bekendheid en de toepassing van de Wbtv binnen de Justitiedomeinen.

¹⁴ Baarda, De Goede en Teunissen 2005, p. 113 e.v.

¹⁵ Gemeente Amsterdam, 'Onderzoeksmethoden: 'Deskresearch', <www.os.amsterdam.nl/onderzoek/onderzoeksmethoden/deskresearch/40230> Laatst geraadpleegd op: 25 mei 2011.

Ter voorbereiding op elk interview zijn de interviewvragen via de mail, aan iedere informant toegezonden.¹⁶ Dit om de informanten van te voren al een beeld te geven welke gespreksonderwerpen aan de orde zouden komen. Bovendien konden informanten, indien nodig, informatie over een betreffende vraag inwinnen. Doordat de vragen vooraf aan de informanten waren toegestuurd, hadden velen deze vragen al beantwoord. Daardoor waren zij regelmatig goed in staat antwoord te geven op de opgestelde vragen en was er minder noodzaak tot doorvragen.

Daarnaast is gekozen voor het uitzetten van vijftig enquêtes.¹⁷ De tolken die langer staan ingeschreven in het register en een SIGV-opleiding (Stichting Instituut van Gerechtstolken en –vertalers) hebben behaald hebben deze enquête ontvangen. Er is voor deze groep tolken gekozen omdat daarvan de verwachting was dat ze de vragen op een goede manier zouden kunnen beantwoorden.

Daarnaast was de verwachting van de Raad dat het responsiepercentage rond de 25% zou liggen, hierdoor blijft een respectabel aantal responsies over voor het maken van een analyse uit de enquêtes.

Schema 1: overzicht van de verantwoording

Deel van het onderzoek	Strategie	Bronnen	Methode
Theoretisch	Literatuur- en rechtsbronnenonderzoek	Rechtsbronnen Literatuur Documenten	Inhoudsanalyse
Praktisch	Kwalitatief onderzoek	Personen	Interviews

2.2 Betrouwbaarheid

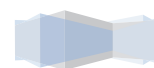
Over het algemeen geldt dat naar mate het onderzoek vaker herhaald wordt en steeds weer dezelfde resultaten oplevert, het onderzoek als (zeer) betrouwbaar beschouwd kan worden. Er worden bepaalde conclusies getrokken uit de informatie die uit de literatuur, de wet, de jurisprudentie en rapporten gehaald wordt.¹⁸

Er is een storing die zich in dit onderzoek voor kan doen. Deze storing richt zich dan op de informanten. Deze kan voorkomen worden door bedacht te zijn op de mogelijkheid dat informanten sociaal wenselijke antwoorden geven. Het is belangrijk dat de onderzoeker de antwoorden niet standaard voor waar aanneemt en doorvraagt. Er wordt bij ieder interview gebruik gemaakt van dezelfde standaard interviewopmaak (zie bijlage 1 t/m 5). Dit zorgt ervoor dat de resultaten na afloop van de interviews, onderling vergeleken kunnen worden.

¹⁶ De interviews zijn opgenomen in bijlage 1 tot en met 5.

¹⁷ De enquête is opgenomen in bijlage 6.

¹⁸ Baarda, De Goede & Teunissen 2005, p. 192-194.

Daarnaast wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek gewaarborgd door slechts gebruik te maken van betrouwbare bronnen. Dit is bijvoorbeeld informatie van overheidsorganen en genormeerde bedrijven. Gedurende het gehele onderzoek wordt bij alle gevonden informatie beoordeeld of deze betrouwbaar is en zodoende gebruikt kan worden in het onderzoek.

Om de betrouwbaarheid van de bronnen en de informatie daaruit te waarborgen, wordt de informatie gewonnen uit enquêtes en interviews die niet geschikt zijn tot openbaarmaking, of die schade kunnen veroorzaken door openlijke openbaarmaking, slechts openbaar gemaakt aan de Raad voor Rechtsbijstand en niet openbaar gepubliceerd.

2.3 Validiteit

Validiteit heeft betrekking op de juistheid van onderzoeksresultaten.¹⁹ Hierbij staat de vraag centraal in hoeverre de onderzoeksbevindingen een goede weergave vormen van hetgeen zich in de praktijk afspeelt. In de praktijk wordt vaak gesproken over geldigheid in plaats van validiteit. Validiteit kan grofweg worden onderscheiden in twee categorieën:

1. de interne validiteit;
2. de externe validiteit;

Bij de interne validiteit wordt gekeken of de opzet van het onderzoek geschikt is tot beantwoording van de hoofdvraag. Bij de externe validiteit wordt gekeken naar de reikwijdte van de onderzoeksresultaten. Hier staat, met andere woorden, de vraag centraal of de onderzoeksresultaten ook te gebruiken zijn in andere situaties, organisaties, etc. Bij dit onderzoek is gekozen voor het verwerven van informatie uit de toepasselijke wet- en regelgeving én uit interviews bij de betrokken Justitiedomeinen. Op deze manier wordt theoretische informatie gecombineerd met praktijkinformatie. Dit is een geschikte wijze om tot beantwoording van de hoofdvraag te komen, omdat de hoofdvraag nu van meerdere kanten wordt bekeken en de theoretische informatie uit de wet, kan worden getoetst aan de wijze van waarop die theorie in de praktijk wordt toegepast. Zodoende is voldaan aan de interne validiteit.

De resultaten van dit onderzoek zijn allereerst bestemd voor de Raad voor Rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch. Daarnaast kunnen de resultaten van dit onderzoek ook gebruikt worden voor alle andere organisaties die gebruik maken van de Wb tv. Er is bij dit onderzoek dus ook sprake van een algemene externe validiteit. Dit betekent dat de uitkomsten van het onderzoek in het algemeen te generaliseren zijn en dus zijn te gebruiken voor de instanties die werkzaam zijn met de Wb tv. De interne toepassing van de uitkomsten van het onderzoek kunnen echter variëren per organisatie.

Nadat de onderzoeksmethoden zijn vastgesteld kan worden overgaan tot het uitvoeren van het onderzoek. In het volgende hoofdstuk zal de wettelijke regeling inzake de afnameplicht van de Wb tv worden besproken.

¹⁹ Baarda, De Goede & Teunissen 2005, p. 197.

3. DE VAN TOEPASSING ZIJNDE REGELGEVING

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd die zijn voortgekomen uit het rechtsbronnen- en literatuuronderzoek (het onderzoek naar bestaande gegevens).

3.1 Inleiding

Om tot een goede beschrijving te komen hoe de afnameplicht van de Wet beëdigde tolken en vertalers in de praktijk wordt uitgevoerd is het belangrijk eerst te beschrijven hoe deze procedure wettelijk geregeld is. Dat is nodig om te kunnen bekijken of Justitiedomeinen de wettelijke regeling naleven en of opdrachtgevers deze op dezelfde wijze interpreteren.

3.2 Het rechtsbronnen- en literatuuronderzoek: achtergrond

De laatste decennia is de vraag naar tolk- en vertaaldiensten sterk gestegen. Dit is het gevolg van de toenemende globalisering en de eenwording van Europa. Aan het einde van het vorige millennium kwam nadrukkelijker de nadruk te liggen op de garanties voor verdachten bij een rechtsgang. Niet alleen moest de rechtsgang (oftewel de procedure op zich) transparanter worden, ook ging het onder andere om de beschikbaarheid van een advocaat, tolk of vertaler bij verdachten die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Op dit gebied kende Nederland al diverse voorzieningen, zoals het door Justitie gefinancierde Tolk- en Vertaalcentrum Nederland (TVcN) en de SIGV-opleidingen voor gerechtstolken en juridisch vertalers.²⁰

Om grotere garanties te kunnen geven voor de kwaliteit van tolken en vertalers, ook voor de talen waar Nederland geen tolk- of vertaalopleiding voor had, ontwikkelde de overheid in december 2003 het 'Kwaliteitsbeleid tolken en vertalers'. Belangrijk hierbij waren het 'Kwaliteitsregister Tolken en Vertalers' (KTV) en de (bijscholingsmodules en) toetsen van het Kernteam Kwaliteitsbevordering Tolken en Vertalers.²¹

3.2.1 Procedure overgangsregeling Wbvtv

Tot 1 januari 2011 konden vertalers die onder de oude Wet beëdigde vertalers (Wbv) al waren beëdigd en tolken en vertalers die definitief in het Ktv stonden ingeschreven, gebruik maken van de overgangsregeling uit artikel 37 Wbvtv.²² Zij konden via dit artikel zonder inhoudelijke beoordeling worden ingeschreven in het Rbtv, ook als zij niet aan de formele eisen van de wet voldeden. Deze overgangsregeling is ten tijde van dit schrijven niet meer van toepassing. Vertalers die zijn beëdigd onder de Wbv uit 1878 kunnen dus niet meer zonder meer in het Rbtv worden ingeschreven. Dat betekent dat hun beëindiging is komen te vervallen en dat zij niet langer gerechtigd zijn tot het maken van beëdigde vertalingen. Willen zij toch beëdigde vertalingen kunnen maken, dan zullen zij toegang tot het Rbtv dienen te verkrijgen door middel van de reguliere inschrijvingsprocedure.²³

²⁰ R. Verharen, 'Nieuwsbrief Kwaliteitsregister Tolken en Vertalers', *Babylon* 2008 – nr. 14, p. 1.

²¹ R. Verharen, 'Nieuwsbrief Kwaliteitsregister Tolken en Vertalers', *Babylon* 2008 – nr. 14, p. 1.

²² De artikelen 3 en 5, onderdeel a, zijn gedurende een periode van twee jaar na inwerkingtreding van de Wbvtv niet van toepassing op de inschrijving in het register van degenen die op het moment van inwerkingtreding van deze wet: werkzaam zijn als beëdigde vertaler in de zin van de wet van 6 mei 1878, houdende bepalingen omtrent de beëdigde vertalers of definitief zijn ingeschreven in het landelijk kwaliteitsregister tolken en vertalers.

²³ Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers, 'overgangsregeling beëindigd', <www.bureauwbvtv.nl>. Laatst geraadpleegd op 30 april 2011.

3.3 Het Register beëdigde tolken en vertalers (Rbtv)

In het Rbtv worden slechts tolken en vertalers opgenomen die aan de wettelijke kwaliteitseisen voldoen. Dit is beschreven in artikel 3 Wbtv. Dit artikel geeft aan dat de tolken en vertalers die opgenomen willen worden in Rbtv dienen te voldoen aan de eisen die bij- of krachtens algemene maatregel van bestuur zijn verwoord. Zij hebben (in de regel via een hbo-diploma van een tolk- of vertaalopleiding of een door Bureau Wbtv erkende toets) aangetoond te beschikken over taal- en cultuurkennis, tolk- of vertaalvaardigheid en – attitude. Bovendien hebben zij een recente Verklaring omtrent gedrag overlegd.²⁴

Opdrachtgevers uit het Justitiedomein (IND, gerechten, Marechaussee, politie, etc.) zijn volgens artikel 28 Wbtv verplicht om, voor zover beschikbaar, tolken en vertalers uit het Rbtv in te zetten.

De tolken en vertalers kunnen ook door andere opdrachtgevers benaderd worden, omdat het grootste deel van de gegevens uit de Rbtv openbaar zijn. Deze gegevens zijn te vinden via de website van Bureau Wbtv.²⁵ Dit biedt andere (bijvoorbeeld advocaten) de mogelijkheid te controleren of een tolk of vertaler staat ingeschreven in het register.

Zoals hierboven vermeld heeft het grootste deel van de beëdigde tolken en vertalers die in het register zijn opgenomen een hbo-diploma. Er zijn echter ook tolken en vertalers die in het register zijn opgenomen op basis van de overgangsregeling zoals in paragraaf 3.2.1 besproken. Zij hebben niet altijd een hbo-diploma van een tolk- of vertaalopleiding behaald of een erkende vertaal- of vertolktoets gedaan. Opdrachtgevers kunnen in het register nagaan op basis van welke kwalificaties de tolk of vertaler is ingeschreven.²⁶

3.3.1 Duur inschrijving

De inschrijving in het Rbtv is vijf jaar geldig. Daarna kunnen de tolken en vertalers verzoeken om verlenging. Deze wordt toegekend als zij een nieuwe VOG, een nieuwe pasfoto en een kopie van een geldig identiteitsbewijs kunnen overleggen. Ook dienen ze aan te tonen dat zij hun vakkennis minimaal op peil hebben gehouden, door middel van scholing en dat zij minimaal tien professionele opdrachten hebben uitgevoerd.²⁷

3.3.2 De uitwijklijst

Tolken en vertalers die niet aan de wettelijke eisen kunnen voldoen, omdat er voor de betreffende taal geen toets beschikbaar is, kunnen door Bureau Wbtv worden ingeschreven op de zogenoemde uitwijklijst. Deze lijst biedt opdrachtgevers de mogelijkheid om een tolk en/of vertaler te zoeken, als het register voor die taal geen resultaat geeft. Tolken en vertalers op de uitwijklijst zijn niet beëdigd, deze groep moet dus alsnog per zitting beëdigd worden.²⁸

Bureau Wbtv stimuleert deze tolken en vertalers om cursussen en opleidingen te volgen zodat ze uiteindelijk alsnog aan de eisen voor het Rbtv voldoen. De Uitwijklijst kan dus werken als een opstapje naar het register.²⁹ Hiervoor is dus echter wel vereist dat er een toets beschikbaar is voor de talencombinatie waarin de tolk of vertaler werkzaam is.

²⁴ Artikel 3 Wet beëdigde tolken en vertalers

²⁵ <www.bureauwbtv.nl> → ik ben afnemer van tolk- / vertaaldiensten (Politie en Justitie hebben een inlogcode nodig om te kunnen zoeken in het register.)

²⁶ Raad voor Rechtsbijstand, 'Wbtv voor tolken en vertalers', p. 5-11.

²⁷ Raad voor Rechtsbijstand, 'Wbtv voor tolken en vertalers', p. 15.

²⁸ Raad voor Rechtsbijstand, 'Wbtv voor tolken en vertalers', p. 14.

²⁹ Raad voor Rechtsbijstand, 'Wbtv voor tolken en vertalers', p. 14 ev.

3.4 Afnameplicht

Opdrachtgevers van tolk- en vertaaldiensten uit het Justitiedomein hebben, zoals eerder vermeld, een afnameplicht welke volgt uit artikel 28 Wbtv. Deze afnameplicht geldt voor: rechtbanken, politie, openbaar ministerie, Raad van State, IND en Koninklijke Marechaussee. Deze instanties moeten in strafrechtelijke en vreemdelingenprocedures altijd tolken of vertalers uit het register inzetten, voor zover die beschikbaar zijn. Wanneer er geen geregistreerde tolk of vertaler beschikbaar is, mogen de Justitiedomeinen zoeken naar een andere tolk of vertaler, bijvoorbeeld op de uitwijklijst.³⁰

Zij moeten dan volgens artikel 28 lid Wbtv wel schriftelijk motiveren waarom zij zijn afgeweken van de wettelijke afnameplicht, zodat achteraf nagegaan kan worden wat de reden van de afwijking is en of deze juist is geweest. Tolken en vertalers die niet geregistreerd zijn moeten in deze gevallen wel een recente 'Verklaring omtrent het gedrag' (VOG) overleggen. Deze dient bij voorkeur afgegeven te worden voorafgaand aan de opdracht. In spoedeisende gevallen mag het echter ook achteraf. Tolken en vertalers van de uitwijklijst hebben al een VOG ingeleverd bij het Bureau Wbtv en voldoen op die manier automatisch aan de hiervoor beschreven verplichting.³¹

Justitiedomeinen met een afnameplicht hebben, in tegenstelling tot gebruikers van het openbare register, wel toegang tot alle geregistreerde gegevens. Daartoe kunnen zij een inlogaccount aanvragen bij het Bureau Wbtv.³²

3.5 Digitaal tolkenproces bij het Openbaar Ministerie (BINK)

Het Openbaar ministerie werkt met een nieuw elektronisch workflow systeem (BINK). Er waren verschillende redenen voor het invoeren van een nieuw systeem. De introductie van één centraal OM-breed gerechtskostensysteem zorgt volgens het Openbaar Ministerie op de eerste plaats voor de toepassing van de juiste tarieven en snellere betaling aan tolken. Het Openbaar Ministerie werkt daarnaast intern aan een landelijke efficiëncyslag. In dat licht wordt bekeken hoe processen slimmer, sneller, kwalitatief beter, goedkoper en tegelijkertijd klantgericht kunnen. Volgens het Openbaar Ministerie ondersteunt het nieuwe tolkensysteem dit.³³

3.5.1 Wat levert deze nieuwe werkwijze volgens het Openbaar Ministerie op?

- De procesgang is volledig elektronisch; er gaan dus geen fysieke documenten meer heen en weer.
- Zo is er minder capaciteitsbelasting van het parket.
- Het voldoet aan de wettelijke eisen.
- Een versneld aanvraagproces.
- De mogelijkheid tolken te selecteren op reisafstand (doelmatigheid reiskosten).
- Het efficiënter kunnen inzetten van tolken (inzicht of tolk al in huis is).
- Inzicht in de status van een aanvraag.
- Een duidelijke functiescheiding primair proces/ financieel proces.
- Geautomatiseerde rekenregels.
- Een doelmatige prestatieverwerking.

³⁰ Artikel 28 Wet beëdigde tolken en vertalers.

³¹ Raad voor Rechtsbijstand, 'Wbtv voor tolken en vertalers', p. 14.

³² Raad voor Rechtsbijstand, 'Wbtv voor tolken en vertalers', p. 15.

³³ Stichting Instituut van Gerechtstolken en vertalers, 'nieuw werkproces tolken en vertalers Openbaar Ministerie', www.sigv-vereniging.nl/files.pdf.

- Afname van aantal declaraties door maximaal één declaratie per dag.
- Een versnelde betaling.³⁴

3.6 Europese wetgeving

Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) geeft de basis voor het zorgen voor een adequaat stelsel waarin tolken en vertalers binnen de werkingssfeer van artikel 6 EVRM worden ingezet. In artikel 6 van het EVRM zijn beginselen van behoorlijke rechtspleging vastgelegd. Zo heeft iedereen bij de vaststelling van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht. Het gaat hier om het beginsel van fair trial. Dit beginsel is voor strafzaken in het derde lid van artikel 6 EVRM nader uitgewerkt.³⁵

Twee van deze uitwerkingen zijn voor tolken en vertalers in het strafproces van groot belang:

- (3) *Eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld, heeft in het bijzonder de volgende rechten:*
- a. *onverwijld, in een taal die hij verstaat en in bijzonderheden, op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging;*
 - ...
 - e. *Zich kosteloos te doen bijstaan door een tolk, indien hij de taal die ter terechtzitting wordt gebezigd niet verstaat of niet spreekt.*³⁶

Daarnaast speelt ook het bepaalde in artikel 5, lid 2, EVRM in dit kader een belangrijke rol:

- (2) *Eenieder die gearresteerd is moet onverwijld en in een taal die hij verstaat op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht.*³⁷

Deze regels gelden als minimale noodzaak om de verdachte in de gelegenheid te stellen zich met alle ten dienste staande middelen tegen de aanklacht te verdedigen. Dit kan alleen als hij onverwijld in een taal die hij verstaat op de hoogte wordt gebracht van de redenen van zijn aanhouding en beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht. De verdachte moet zich een beeld kunnen vormen van de verdenkingen tegen hem, zodat hij zich effectief kan verdedigen.³⁸

³⁴ Stichting Instituut van Gerechtstolken en vertalers, 'nieuw werkproces tolken en vertalers Openbaar Ministerie', www.sigv-vereniging.nl/files.pdf.

³⁵ A.J.W.M. Jurgens, 'Praktisch en effectief', *Rapport van de Commissie Kwaliteitseisen Tolken en Vertalers* 2005, p. 17.

³⁶ Artikel 6, derde lid, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

³⁷ Artikel 5, tweede lid, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

³⁸ A.J.W.M. Jurgens, 'Praktisch en effectief', *Rapport van de Commissie Kwaliteitseisen Tolken en Vertalers* 2005, p. 18-19.

De conclusie die hieruit kan worden getrokken is dat de overheid zich niet mag beperken tot de aanwezigheid van een tolk, maar dat zij er ook op moet toezien dat de tolk en zijn vertolking van voldoende kwaliteit zijn. Dit dient als waarborg dat het recht op de kosteloze bijstand van een tolk 'practical' en 'effective' zal zijn. Een logische consequentie, aangezien het recht op tolkenbijstand anders nauwelijks een waarborg zou zijn.³⁹

De vraag is nu of de rechten van verdachten in een strafproces worden gewaarborgd op het moment dat gebruik wordt gemaakt van een tolk of vertaler die niet in het register staat. Dit register stelt immers bepaalde voorwaarden voor tolken of vertalers om toegelaten te worden tot het register. Wanneer gebruik wordt gemaakt van een dergelijke tolk of vertaler is dat een waarborg voor de kwaliteit die deze tolk of vertaler levert. Kan deze zelfde kwaliteit gewaarborgd worden wanneer gebruik wordt gemaakt van een tolk of vertaler die niet in het register is opgenomen?

Wanneer het antwoord op deze vraag ontkennend is lijkt hiermee een inbreuk gemaakt te worden op artikel 6 EVRM. Dit artikel beschrijft immers, zoals eerder vermeld, de waarborgen voor het recht op een eerlijk proces. Het lijkt wat kort door de bocht om te redeneren dat wanneer geen gebruik wordt gemaakt van een tolk of vertaler uit het register er per definitie inbreuk wordt gemaakt op artikel 6 EVRM. Ook tolken/vertalers die niet in het register zijn opgenomen kunnen immers werk van goede kwaliteit leveren. Wel kan geopperd worden dat het niet gebruik maken van een tolk of vertaler uit het register twijfels mee kan brengen over de kwaliteit van het werk dat deze tolk of vertaler levert en zodoende twijfel is of het recht op een eerlijk proces uit artikel 6 EVRM gewaarborgd wordt.

Een voorbeeld om aan te geven dat het niet gebruiken van een tolk uit het register nadelige consequenties kan hebben blijkt uit het arrest, Cuscani tegen Engeland.⁴⁰ In deze casus betrof het een manager van een Italiaans restaurant die gebrekkig Engels sprak. Kort voor de zitting werd de rechter hiervan geïnformeerd. Tevens kreeg de rechter op dat moment te horen dat het onmogelijk was voor de verdachte om het proces te begrijpen zonder bijstand van een tolk. Tijdens de zitting was er echter geen tolk aanwezig. De advocaat van de verdachte stelde voor om de vertolking te laten verlopen via de broer van Cuscani, de rechter liet zich hiertoe overhalen. Nadien bleek dat de broer van de verdachte niets had vertaald.⁴¹

Het EHRM stelde vast dat op de rechter de plicht rustte om zich te overtuigen van het feit dat de verdachte geheel kon participeren in het proces dat wellicht ernstige gevolgen voor hem kon hebben. Het EHRM concludeerde in deze zaak dat de rechter deze plicht had verzaakt. De rechter had immers geen overleg gehad met Cuscani en dat hij tevens onterecht heeft vertrouwd op de taalvaardigheden van de broer zonder deze vaardigheden te testen.

Het EHRM bepaalde tevens dat de uiteindelijke verantwoordelijke voor de eerlijkheid van het proces de zittingsrechter is die op de hoogte is van het feit dat het voor een verdachte moeilijk/onmogelijk is het proces te begrijpen zonder bijstand van een tolk.⁴² Tevens blijkt uit het Kamasinski-arrest⁴³ dat de overheid zich niet mag beperken tot de aanwezigheid van een tolk, maar dat zij er tevens op moet toezien dat de tolk en zijn vertolking van voldoende kwaliteit zijn.

³⁹ A.J.W.M. Jurgens, 'Praktisch en effectief', *Rapport van de Commissie Kwaliteitseisen Tolken en Vertalers* 2005, p. 19.

⁴⁰ EHRM 24 september 2002, nr. 00032771/96

⁴¹ A.J.W.M. Jurgens, 'Praktisch en effectief', *Rapport van de Commissie Kwaliteitseisen Tolken en Vertalers* 2005, p. 19.

⁴² A.J.W.M. Jurgens, 'Praktisch en effectief', *Rapport van de Commissie Kwaliteitseisen Tolken en Vertalers* 2005, p. 19-20.

⁴³ EHRM 19 december 1989, NJ 1994, 26

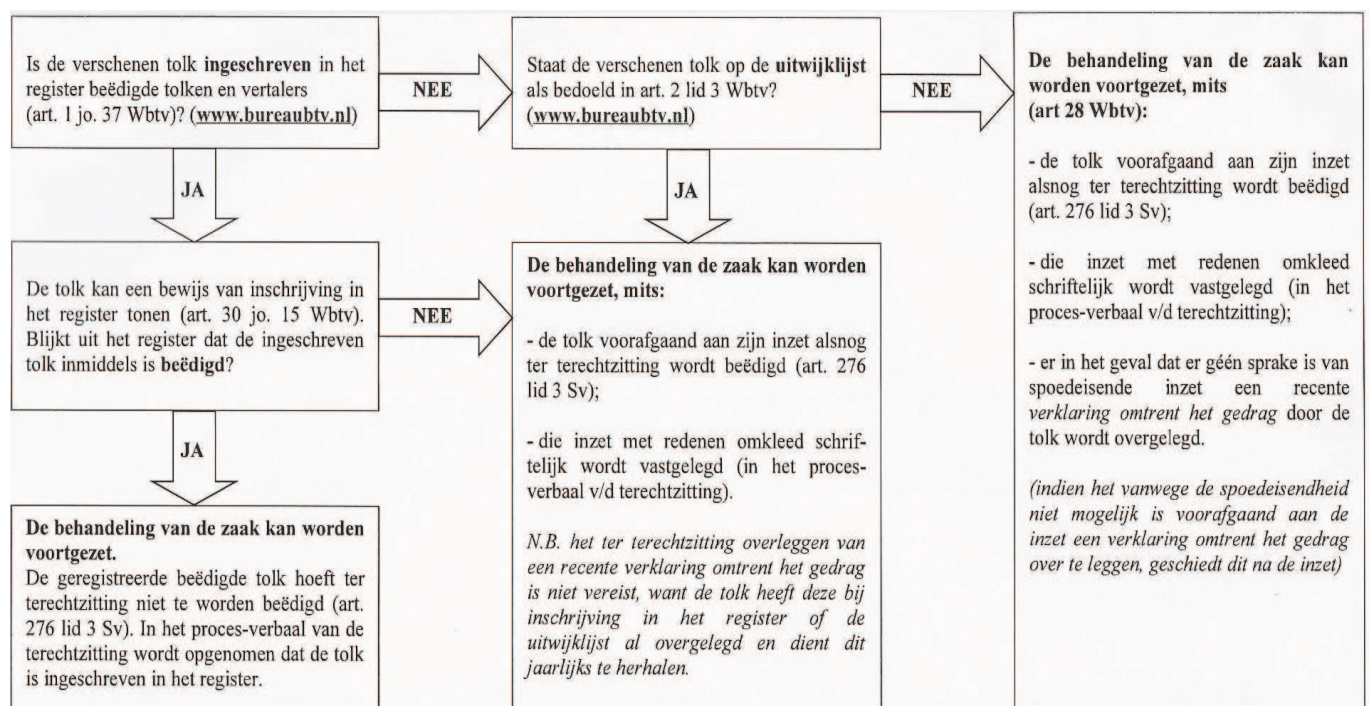

In een concrete strafzaak zal de rechter telkens moeten beoordelen of bijstand van een tolk nodig is en of de tolk van voldoende kwaliteit is. De rechter mag zich hierbij niet verschuilen achter eventuele onverschilligheid van de advocaat.⁴⁴

Uit bovenstaande uitspraken kan geconcludeerd worden dat de rechter verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het werk dat de tolk of vertaler aflevert in straf- en vreemdelingenzaken. Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen is het ten eerste aan te raden gebruik te maken van een tolk of vertaler uit het register. Dit om de verdachte die een tolk of vertaler nodig heeft een eerlijk proces te geven. Gelet op artikel 6 EVRM is het dus ten eerste aan te raden om gebruik te maken van tolken en vertalers uit het register om de kwaliteit van de rechtspraak te kunnen waarborgen.

3.7 Wbtv samengevat

Hieronder wordt het systeem van de Wbtv schematisch weergegeven.⁴⁵

Na het uiteenzetten van de wettelijke regeling inzake de afnameplicht uit de Wbtv zijn we nu toegekomen aan een beschrijving hoe de Wbtv in de praktijk wordt nageleefd/uitgevoerd.

⁴⁴ A.J.W.M. Jurgens, 'Praktisch en effectief', *Rapport van de Commissie Kwaliteitseisen Tolken en Vertalers* 2005, p. 18-20.

⁴⁵ Schema is afkomstig van en wordt gehanteerd door de Raad voor Rechtspraak

4. WERKING VAN DE AFNAMEPLICHT IN DE PRAKTIJK

Na de in hoofdstuk drie besproken wettelijke regeling inzake de afnameplicht uit de Wbtv, worden in dit hoofdstuk de resultaten uit het veldonderzoek besproken.

4.1 Interview

Er zijn interviews afgenomen bij vijf organisaties welke door de Wbtv zijn aangesteld met een afnameplicht van token/vertalers uit het Rbtv. Iedere informant was bereid mee te werken aan het onderzoek. Omdat het een open interview betrof waren de informanten in de gelegenheid hun visie over het onderwerp naar voren te brengen. De informanten toonden veel interesse in het onderzoek en gaven vele suggesties ter verbetering van de Wbtv.

4.2 Veldonderzoek: gegevens uit het interview

De organisaties geven over het algemeen, op enkele punten na, gehoor aan de bepalingen die de Wet beëdigde tolken en vertalers voorschrijven. Echter de uitvoering hiervan blijkt per organisatie verschillend te zijn. Deze verschillen komen in deze paragraaf aan de orde.

4.2.1 Bekendheid met de Wbtv en het Rbtv

De IND te 's-Hertogenbosch

De IND is vanaf het begin, al voor de daadwerkelijke inwerkingtreding van de Wbtv, bekend geweest met de wet. Toen de onderhandelingen nog gaande waren over de Wbtv is er meegelezen met de wetsideeën en de onderliggende stukken van de Wbtv. Hier heeft de IND ook commentaar op mogen bieden.

De IND hanteert een eigen tolkenlijst waar ongeveer 900 tolken opstaan. Een deel daarvan staat ook in het Rbtv, het overige deel logischerwijs dus niet. Dit is omdat de IND vaak tolken moet inzetten voor een taal waar geen registratie mogelijkheid voor is. Zo zijn er Afrikaanse stammentalen waar geen registratiemogelijkheid en zelfs geen uitwijklijstvermelding beschikbaar voor is.

In de tolkenlijst van de IND staan alle tolken waar de IND mee werkt. Ze doorlopen dan een apart traject om op deze lijst geplaatst te mogen worden. Er vindt een kennismaking plaats en er zijn bepaalde administratieve voorwaarden waar aan moet worden voldaan. Ook inhoudelijk wordt de tolk getoetst op het gebied van kennis, vaardigheden en integriteit. Een tolk moet, wanneer deze in het register staat ingeschreven, aangeven dat zij ook voor de IND willen werken. Zij krijgen dan een kennismakingsgesprek bij de IND.

Het beleid van de IND is dat zij haar tolkenlijst uitbreidt wanneer er vraag is naar tolken van talen die nog niet op de lijst waren opgenomen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Rbtv en de uitwijklijst. Daarnaast worden andere netwerken ingeschakeld om de benodigde tolken aan de lijst toe te kunnen voegen. De IND kiest welbewust voor tolken en vertalers van de Rbtv en de uitwijklijst om te kunnen voldoen aan de vereisten van de Wbtv.

De IND gaf aan dat zij graag een systeem zouden zien waarbij zij op de hoogte worden gehouden van nieuwe tolken in het register. Zodoende kunnen zij tolken uit het register aan haar tolkenlijst toevoegen om op die manier te voldoen aan de Wbtv.

Het Openbaar Ministerie te 's-Hertogenbosch

Het Openbaar Ministerie werkt met het systeem BINK. Dit programma gebruikt het Openbaar Ministerie wanneer zij een tolk nodig hebben. Bij BINK is de procesgang volledig elektronisch; er gaan dus geen papieren documenten uit. Dit betekent volgens het Openbaar Ministerie dat er minder capaciteitsbelasting voor het parket is. Er hoeven immers geen brieven verzonden te worden naar tolken. BINK voldoet aan de wettelijk eisen doordat het systeem eerst een tolk voorstelt die in het register staat ingeschreven. BINK selecteert daarnaast ook de reisafstand van de tolken. Het systeem laat als eerste de tolk zien die in het register voorkomt en de kortste reisafstand heeft. Het Openbaar Ministerie ervaart dat door het systeem BINK, tolken efficiënter ingezet kunnen worden. Zo weet het Openbaar Ministerie of een tolk al op het Ministerie aanwezig is, zodat deze eventueel voor meerdere uren die dag ingepland kan worden. Ook is er via BINK inzicht in de status van een oproeping. Er wordt een oproeping verstuurd naar de tolk, waarna deze de oproeping moet bevestigen of weigeren. Op die manier weet het Openbaar Ministerie hoe het met de voortgang van de oproeping staat. Het Openbaar Ministerie weet dus van het bestaan van de Wb tv en de Rb tv.

De rechtbank te 's-Hertogenbosch

Sinds de Wb tv in werking is getreden heeft de rechtbank te 's-Hertogenbosch gewerkt met deze wet. De rechtbank werkt, net als het Openbaar Ministerie, met het systeem BINK en ook op dezelfde wijze als het Openbaar Ministerie.

De politie te Breda

De politie is bekend met de Wb tv. Ook zij zijn, net als de andere justitiedomeinen, sinds 1 januari 2009 verplicht om met de Wb tv te werken. Dit blijkt uit artikel 28 van deze wet. De politie gaf aan dat het systeem dat zij hanteren met betrekking tot tolken momenteel wordt aangepast. Ze hanteren momenteel een eigen database waaruit zij tolken selecteren. Volgens de politie is 'het tolken' voor de politie een aparte tak van sport, omdat bij de politie vaak met hele gevoelige en betrouwbare informatie omgegaan dient te worden. Hierdoor hanteert de politie een ander beleid, wat tot uitdrukking komt in hun eigen tolkendatabase. De veranderingen die plaats gaan vinden met betrekking tot hun database houdt in dat het schriftelijk vertalen en de ad hoc telefoondienst Europees worden aanbesteed, maar bij al het andere blijft de politie tolken inschakelen vanuit hun eigen database.

De tolken uit de database van de politie zijn onderworpen aan een extra betrouwbaar- en geschiktheidsonderzoek waar zij zelf vooraf toestemming voor hebben moeten geven. Hierdoor wordt het afbreukrisico van een tolk in het onderzoek beperkt. De politie is, ondanks het gebruik van een eigen database, wel bekend met het register uit de Wb tv.

De Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn

De Koninklijke Marechaussee geeft aan dat zij niet goed bekend is met de Wb tv. De tolkencoördinatoren te Apeldoorn weten dat de wet bestaat, maar inhoudelijk kennen ze de wet niet. Ze geven aan dat ze niet inhoudelijk over de wet geïnformeerd zijn. De Koninklijke Marechaussee geeft tevens aan dat zij in 80 tot 90% van de gevallen te maken heeft met taptolken. Verder was de Koninklijke Marechaussee ook niet bekend met het feit dat de Raad voor Rechtsbijstand het register bij houdt.

Wanneer de Koninklijke Marechaussee van TVcN (Tolk- en Vertaalcentrum Nederland) een tolk toegewezen krijgt, kijken ze wel of deze in het register staat ingeschreven. Dit doet zij echter om achter persoonsgegevens van de tolk te komen, wanneer dat vereist is om de tolk bijvoorbeeld wijzigingen in afspraken door te geven. Zeker als een tolk voor een langere tijd wordt ingeschakeld is het voor de Koninklijke Marechaussee van belang te weten wat voor persoon de tolk is.

4.2.2 De inschakeling van een tolk

De IND te 's-Hertogenbosch

De IND schakelt voornamelijk tolken in bij asielaanvraagprocedures. Alle vreemdelingen die asiel aanvragen in Nederland worden in principe gehoord en komen in een asielprocedure terecht. Voor deze procedure zijn tolken essentieel, omdat deze vreemdelingen de Nederlandse taal vaak niet of onvoldoende beheersen. Daarnaast is er een reguliere procedure bij de IND voor vreemdelingen die naar Nederland komen voor gezinshereniging, studie of voor werk. Het gaat hier dus niet om asielaanvragen. Bij deze procedure kan ook een tolk worden ingezet, maar hierbij worden de mensen niet 'live' gehoord. Er zijn hier dus veel minder tolkmomenten. Bij de IND gaat 95% uit naar asielprocedures.

Ook bij de IND dient er bezuinigd te worden. De IND is zodoende aan het onderzoeken of telefonisch tolken hierin een oplossing kan bieden.

Het Openbaar Ministerie te 's-Hertogenbosch en de rechtbank te 's-Hertogenbosch

Als er voor een verdachte een tolk nodig is wordt deze tolk via BINK opgezocht en opgeroepen. Tolkencoördinatoren werken het verzoek tot een tolk bij een zitting en/of voorpleiding verder uit.

De politie te Breda

Daar waar een slachtoffer of een verdachte een andere taal spreekt dan de Nederlandse, wordt een tolk ingeschakeld. Al aan de balie dient een medewerker in te schatten of en zo ja welke tolk benodigd is. Ook in een later stadium, tijdens het onderzoek en/of tijdens een verhoor, kan een tolk ingeschakeld worden. Gaat het om een eenvoudige overtreding dan wordt het tolken meestal telefonisch afgehandeld. Betreft het een misdrijf dan wordt het een persoonlijke tolkdienst.

De Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn

Op het moment dat de Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn een onderzoek start en hierbij een verdachte betrokken is die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, wordt een taptolk ingeschakeld. Hiervoor schakelt de Koninklijke Marechaussee TVcN in, omdat dit hun vaste contactpersoon is. De Koninklijke Marechaussee geeft aan voor welke taal en voor welke periode ze een tolk nodig hebben, waarna TVcN een tolk regelt. Mocht TVcN geen tolk beschikbaar hebben dan wordt er binnen andere teams naar een tolk gezocht. Dit gebeurt dus binnen een eigen netwerk. Er wordt dan wel gekeken of deze tolk werkzaam is bij TVcN en staat ingeschreven in het Rbtv. Is dat het geval dan wordt verder gekeken of er connecties zijn met de verdachte in het onderzoek. Is dit het geval dan wordt verder gezocht naar een andere tolk. Bij de Marechaussee in Apeldoorn geven ze aan dat het per locatie kan verschillen hoe tolken worden ingeschakeld en dit kan zelfs per tolkencoördinator verschillen. Bij verhoren bij de Koninklijke Marechaussee heeft de verdachte de keus voor een mannelijke of vrouwelijke tolk.

4.2.3 Uitvoering van de afnameplicht

De IND te 's-Hertogenbosch

In de tolkenlijst van de IND wordt per taal aangegeven hoeveel tolken er ingeschreven staan in hun eigen lijst. De tolken spreken veelal verschillende talen maar staan vaak niet voor alle talen geregistreerd. Vandaar dat de tolken niet op naam, maar op taal geregistreerd worden. Als men bij de IND op zoek gaat naar een tolk, kijken zij in eerste instantie naar de registertolken. Het zoekstelsel van de IND zoekt allereerst naar geregistreerde tolken in het Rbtv. Deze worden dan ook als eerste benaderd. Als het niet lukt om een tolk uit het register te krijgen, wordt gekeken naar tolken die niet ingeschreven staan. Voor een deel van de talen (ongeveer de helft) bestaat er (nog) geen registratie in het Rbtv.

In het systeem dat de IND hanteert wordt niet aangegeven of een tolk staat ingeschreven op de uitwijkljst. De IND heeft slechts een afnameplicht uit het Rbtv, zodoende worden de tolken op de uitwijkljst niet weergegeven. Het is wel zo dat wanneer de IND haar eigen tolkenlijst uit wil breiden, zij allereerst zoekt naar tolken op de uitwijkljst.

Het Openbaar Ministerie en de rechtbank te 's-Hertogenbosch

De rechtbank en het Openbaar Ministerie geven uitvoering aan de afnameplicht door met het systeem BINK te werken. Het systeem geeft als eerste een beschikbare tolk uit het register aan. Hierbij wordt de tolk uit het register met de kortste reisafstand als eerste weergegeven. Mocht er geen tolk beschikbaar zijn binnen het register dan wordt er verder gekeken binnen het systeem BINK en dan komt de uitwijkljst aan bod. Op de oproeping komt dan de extra vermelding te staan dat voor een tolk uit de uitwijkljst is gekozen. De rechtbank en het Openbaar Ministerie vinden BINK een heel goed systeem. Ook geven ze aan dat tolken hier heel erg tevreden over zijn.

De tolk krijgt via de mail een oproeping voor een zitting binnen en dient deze te bevestigen. Wanneer de tolk de oproeping bevestigt, wordt alles in gang gezet. De rechtbank en het Openbaar Ministerie geven aan dat zij ervaren dat de financiële afhandeling sneller verloopt en de domeinen weten wanneer een tolk de oproeping heeft gelezen.

Voordat het systeem BINK werd gebruikt, bestonden er standaardbrieven die per post naar de tolken werden gestuurd. Hierbij werd ook eerst naar het register en de uitwijkljst gekeken. Als er geen tolk beschikbaar was werd de KTV geraadpleegd. KTV is officieel opgeheven bij de inwerkingtreding van de Wbtv. De rechtbank houdt deze lijst echter achter de hand en kan hier tolken op vinden die er vroeger op ingeschreven stonden. Volgens de rechtbank en het Openbaar Ministerie komt het niet vaak voor dat er geen tolk beschikbaar is binnen het register of de uitwijkljst. Mocht het echter voorkomen dat het register en de uitwijkljst geen uitkomst bieden, dan wordt er via netwerken naar een beschikbare tolk gezocht. Een verdachte mag tenslotte aangegeven of hij een mannelijke of vrouwelijke tolk wenst.

Politie te Breda

De politie is bekend met de afnameplicht. In hun database moet zij allereerst kiezen voor een tolk die ingeschreven staat in het Rbtv. Dit is ook wat artikel 28 Wbtv aangeeft. Is er geen ingeschrevene in die talencombinatie beschikbaar of komt de taal niet voor in het register, dan mogen ze uitwijken naar de uitwijkljst of eventueel naar een tolk die ook daar niet op staat vermeld. Wanneer de politie uitwijkt komt in hun database de melding: *'Let op dit is een tolk uit de uitwijkljst dus je wijkt af van de afnameplicht conform artikel 28 Wbtv'*. De politie streeft ernaar met argumentatie te omschrijven waarom zij is afgeweken. De politie geeft aan dat er veel meer talen zijn dan dat er in het register staan ingeschreven.

De politie vindt het merkwaardig dat het register veel talen niet kent die in Nederland dagelijks gesproken worden. Hier wordt volgens hen echter wel aan gewerkt. Tot 2010 was er bijvoorbeeld geen ingeschreven tolk voor de taal 'Papiamentu' terwijl er in Nederland wel onderzoeken werden gedaan bij personen die slechts deze taal machtig waren. De politie heeft in hun database 140 talen en dialecten en volgens hen heeft het Rbtv nog maar de helft. Bij de politie is kwaliteit het belangrijkste. Dus ze kijken niet naar eventuele reistijd en kosten die een tolk met zich meebrengt. Wel is het zo dat in spoedgevallen naar een tolk gezocht moet worden die de minste reistijd heeft.

De Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn

De Koninklijke Marechaussee in Apeldoorn geeft aan zich niet echt aan de afnameplicht te houden. Er wordt naar TVcN gebeld en vanuit daar wordt een tolk ingeschakeld. Zij hebben het register echter al meerdere malen geraadpleegd, maar volgens de Koninklijke Marechaussee kloppen de registers niet en zijn ze onvolledig.

Volgens de Koninklijke Marechaussee krijgen ze regelmatig tolken toegewezen van TVcN die niet terug te vinden zijn in het register. Er zijn afgelopen tijd veel gesprekken geweest met tolken met betrekking tot het register. Dit ging er met name om dat veel tolken die ingeschreven staan in het register, dat volgens deze tolken lang niet altijd waardig zijn en dat veel tolken die (wel) veel ervaring hebben en altijd positieve feedback krijgen niet ingeschreven kunnen worden. Onder de tolken zorgt dit regelmatig voor onenigheid, volgens de Marechaussee.

4.2.4 De ervaringen met het Rbtv

De IND te 's-Hertogenbosch

Volgens de IND zijn niet alle tolken uit het register bekend met de asielpraktijk. Er wordt vaak gesproken in vakjargon, wat het voor tolken lastig kan maken als zij hier niet bekend mee zijn. De IND ziet graag dat het tolken bij haar domein als soort van specialisme gaat worden beschouwd.

Daarnaast ziet de IND, met name bij de taal Engels, dat tolken vaak het Engels spreken zoals dat in Europa gesproken wordt. Echter bij asielzoekers uit Afrikaanse landen is een ander soort Engels vereist, omdat het Engels daar vaak vermengd is met lokale stammentalen. De IND kan in die gevallen overwegen geen gebruik meer te maken van een dergelijke tolk, maar een tolk in te zetten die naast het Engels ook de stammentaal beheerst. Hierbij wordt dus van het register afgeweken.

Het Openbaar Ministerie en de rechtbank te 's-Hertogenbosch

Toen de rechtbank en het Openbaar Ministerie met de nieuwe wet gingen werken, gingen veel tolken klagen, omdat ze niet meer opgeroepen werden. Ze hadden niet de juiste papieren en waren daardoor niet ingeschreven in het Rbtv. Ook ervaren de rechtbank en het Openbaar Ministerie dat er voor bepaalde talen te weinig toetsen beschikbaar zijn.

Politie te Breda

De politie vindt het register meer een technische lijst worden. Veel tolken spreken wél een bepaalde taal, maar niet de dialecten binnen die taal. Dit is iets waar de politie nog wel eens tegenaan loopt. De politie ziet het bestaan van het register als iets goeds, zij vindt echter dat het register breder getrokken moet worden. Hiermee bedoelt zij dat er ook tolken in het register moeten worden opgenomen die naast de voertaal ook de dialecten binnen die taal beheersen. Het probleem hierbij is echter dat er voor lang niet alle talen en dialecten opleidingen en toetsen beschikbaar zijn.

Wanneer de politie moeite heeft met het vinden van een tolk die de juiste taal en/of dialect spreekt kan dit nadelige gevolgen hebben voor het onderzoek. De rechter kan dan immers besluiten om de inbewaringstelling van de verdachte niet te verlengen, omdat de politie bijvoorbeeld onvoldoende bewijs heeft tegen de verdachte, als gevolg dat zij niet/onvoldoende met de verdachte kan communiceren. De verdachte komt dan vrij en de politie heeft het nakijken.

Daarnaast ondervindt de politie 'problemen' omtrent de integriteit van tolken. Om ingeschreven te worden in het register is slechts een verklaring van goed gedrag vereist. De politie neemt hier echter geen genoegen mee en onderwerpt de tolken aan een betrouwbaarheids- en geschiktheidsonderzoek alvorens de tolk opgenomen kan worden op de tolkenlijst van de politie. De politie controleert allereerst of een tolk staat ingeschreven in het register. De politie ziet in tolken die een SIGV- opleiding hebben gevolgd, een meerwaarde. De politie heeft de voorkeur voor een ingeschrevene boven een niet-ingeschrevene. De politie zal echter wel verder gaan met niet-ingeschreven tolken wanneer er voor de betreffende taal geen tolken in het register staan ingeschreven. Vervolgens wil de politie meer weten over de persoon van de tolk om de betrouwbaarheid van de tolk vast te kunnen stellen.

Vervolgens nodigt de politie de tolken waar zij interesse in heeft uit voor een intakegesprek. Wanneer de tolk dit gesprek goed doorkomt, doet een veiligheidsonderzoeker onderzoek naar de tolk. Hierbij wordt de tolk door allerlei systemen gehaald en wordt een huisbezoek afgelegd, teneinde de betrouwbaarheid en de integriteit van de tolk vast te kunnen stellen. Dit onderzoek berust niet op een wettelijke basis, maar is gebaseerd op interne huishoudregels. De tolk dient dan ook altijd toestemming te geven voor de onderzoeken en het huisbezoek.

De Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn

De Koninklijke Marechaussee vertrouwt niet op het register, omdat deze, volgens hen, niet compleet is. De Koninklijke Marechaussee vindt een verklaring omtrent gedrag, net als de politie, te weinig om tot een inschrijving bij de Marechaussee te komen. De Koninklijke Marechaussee onderwerpt, net als de politie, tolken vooraf aan een screening teneinde de betrouwbaarheid en integriteit van de tolk te achterhalen.

4.2.5 Suggesties voor mogelijke verbeteringen met betrekking tot het Wbtv en Rbtv

Tijdens de interviews hebben de Justitiedomeinen de gelegenheid gekregen tot het doen van suggesties ter verbetering van het Rbtv.

Deze suggesties komen kort gezegd op het volgende neer:

De IND te 's-Hertogenbosch

Wat de IND graag veranderd ziet, is dat er meer opleidingen en toetsen beschikbaar komen voor verschillende talen en dialecten, zodat er meer tolken kunnen worden ingeschreven. Het gaat hier dan met name om de taal Somalisch. Ook zou de IND graag op de hoogte gehouden willen worden van de 'nieuwe aanwas' in het Rbtv. Zo kan de IND bekijken of zij deze 'nieuwe aanwas' ook kan toevoegen aan haar eigen lijst.

Het Openbaar Ministerie en de rechtbank te 's-Hertogenbosch

Ook het Openbaar Ministerie en de rechtbank pleiten voor het verhogen van het aantal opleidingen en toetsen zodat meer talen en dialecten in het register kunnen worden opgenomen.

Politie te Breda

De politie ziet graag dat er, per domein, beter gekeken wordt welke talen en/of dialecten gevraagd worden. De politie merkt op dat er binnen de Wbtv te weinig aandacht wordt besteed aan de specialisatie van taptolken. De politie ziet graag dat deze tolken binnen de Wbtv beter geïmplementeerd worden. Zo wenst zij dat deze tolken een aparte toets afleggen om als specialisatie opgenomen te worden in het Rbtv.

De politie vindt de Wbtv een goed systeem dat technisch correct is, de politie ondervindt alleen problemen bij de uitvoering van de wet. De politie ziet graag dat Bureau Wbtv een deel van haar taken overneemt, in die zin dat het register op een breder front goed zou functioneren. Nu moet de politie zelf op zoek naar goede taptolken, maar zij vindt dat Bureau Wbtv dat ook kan doen.

Daarnaast willen ze bij de politie dat tolken die de afgelopen tien jaar naar de volle tevredenheid hebben gewerkt 'eenmalig pardon' krijgen. Er zijn tolken die goed werk afleveren, maar uit financieel oogpunt niet opgenomen kunnen worden in het register. Voor deze groep van tolken wil de politie een eenmalig pardon, wat betekent dat deze, zonder verdere opgave van kosten, opgenomen worden in het register. Hiervoor is wel vereist dat de tolkencoördinatoren de tevredenheid over de tolk onderstrepen.

De politie vindt 'zekerheid' erg belangrijk. Zij zal bij de keus voor een tolk dan ook bij voorkeur kiezen voor een tolk die, volgens de politie, al langere tijd naar tevredenheid heeft gewerkt en zijn integerheid heeft bewezen. Dit kan betekenen dat de politie de voorkeur geeft aan een dergelijke tolk boven een tolk die alle opleidingen heeft gevolgd.

Ook haalt de politie aan dat het register teveel talen mist. Er bestaat wel een uitwijklijst, maar het hanteren van deze lijst zorgt voor extra administratie werkzaamheden voor de politie, omdat hanteren van deze lijst verantwoord moet worden. Ook de politie ziet dus graag dat het aantal talen en dialecten op het register toeneemt.

De Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn

De Koninklijke Marechaussee vindt de werking van het register niet passend. Zij ziet liever dat elke tolk op landelijk niveau gescreend wordt in plaats dat dat dient te gebeuren door verschillende domeinen en dat minder waarde wordt gehecht aan de verklaring van goed gedrag. Zij heeft daarbij de voorkeur tot het screenen op verschillende niveaus. Zo dient een tolk bijvoorbeeld gescreend te zijn op niveau 1 op te mogen tolken bij de rechtbank, niveau 2 voor recherche teams en niveau 3 voor nationale teams. Op die manier is het direct duidelijk op welk niveau een tolk zijn werkzaamheden kan verrichten en op welke niveaus deze dus kan worden ingezet.

4.3 Reactie Raad voor Rechtsbijstand

Naar aanleiding van de wensen en aanbevelingen van en door de Justitiedomeinen is intern overleg gepleegd binnen de Raad voor Rechtsbijstand. Bij dit overleg zijn de wensen van de Justitiedomeinen besproken. Het grootste gebrek dat de domeinen aanhaalde is het gebrek aan voldoende talen en dialecten. De Raad wil graag het register uitbreiden met extra tolken voor talen en dialecten waar nu een gebrek aan bestaat in het register. Hierbij treedt echter een complicatie op. Het gaat hier immers vaak om talen waar niet of nauwelijks opleidingen en toetsen voor beschikbaar zijn. Gevolg hiervan is dat de Raad geen tolken voor deze talen en dialecten op kan nemen in het register, omdat deze niet voldoen aan de vereisten van de Wbtv. De Raad wil de domeinen graag tegemoet komen, maar kan niets voor hen betekenen, omdat zij niet de organisatie zijn die de opleidingen en toetsen beschikbaar stelt. Deze zullen dus eerst door een andere organisatie (denk aan SIGV) beschikbaar gesteld moeten worden, dan kan de Raad deze tolken opnemen in het register en wordt voldaan aan de wens van de domeinen.

Tevens heeft de Raad zich uitgelaten over de wens van de politie tot het 'eenmalig pardon'. De Raad is van mening dat niet kan worden voldaan aan de wens van dit eenmalig pardon. Dit om voor de hand liggende redenen. De Raad geeft aan dat het lastig zo niet onmogelijk is om te bepalen of iemand daadwerkelijk goed werk levert. Het kan zijn dat het ene domein tevreden is over de werkzaamheden van een tolk, maar dit betekent niet dat een ander domein dat ook is. Dient deze tolk dan wel of niet opgenomen te worden in het register? Dit is een problematiek die een volgend probleem met zich meebrengt. Wanneer de Raad een tolk een eenmalig pardon geeft, zal dit tot gevolg hebben dat andere tolken zich bij de Raad melden om ook dit eenmalig pardon te krijgen. De Raad geeft dan ook aan dat de regels van de Wbtv duidelijk en doeltreffend zijn en dat afwijking hiervan ongewenste gevolgen met zich meebrengt. De Raad kan de politie dan ook niet tegemoet komen in de wens tot het verlenen van een eenmalig pardon.

4.4 Conclusie

Over het algemeen zijn alle Justitiedomeinen bekend met de Wbtv en het Rbtv. Alle domeinen zijn het er over eens dat het register zoals dat nu is vormgegeven niet geheel voldoet. Dit zit hem met name in het feit dat in het register, volgens de Justitiedomeinen, te weinig talen en dialecten beschikbaar zijn. Zij zien het register dan ook graag uitgebreid worden. Noodzakelijk gevolg hiervan is dat tevens gezorgd moet worden voor extra opleidingen en toetsen.

Dit laatste punt is iets waar de Raad voor Rechtsbijstand intern al naar heeft gekeken, maar waarbij zij heeft moeten concluderen dat het aanbieden van extra opleidingen en toetsen buiten hun bevoegdheden valt. Op het moment dat deze opleidingen en toetsen door bijvoorbeeld het SIGV worden aangeboden, kan de Raad deze tolken pas opnemen in het register en zo de domeinen tegemoet komen.

De Raad kan de politie niet tegemoet komen in de wens tot het verlenen van een eenmalig pardon, omdat dit indruist tegen de regels van de Wbtv. Het is daarnaast lastig te bepalen welke tolken wél en welke tolken niet in aanmerking komen voor het pardon.

Tenslotte kan geconcludeerd worden dat de domeinen verschillend omgaan met de schriftelijke verklaring die zij op dienen te stellen, wanneer zij gebruik maken van een tolk die niet geregistreerd staat in het Rbtv. De politie, de rechtbank en het Openbaar Ministerie houden zich aan de verplichting om deze afwijking te verklaren. De Koninklijke Marechaussee en de IND houden zich echter niet aan deze verplichting. Daarnaast bestaat er (nog) geen uniforme werkwijze omtrent deze verplichting. Elk Domein kan dus zelf invulling geven aan de schriftelijke verklaring dat zij is afgeweken van het Rbtv. Het is aan te raden om hierin een uniform beleid te gaan hanteren dat dan logischerwijs door alle domeinen zal moeten worden nageleefd. Dit uniforme beleid maakt het voor alle domeinen zichtbaar of Rbtv tolken zijn gehanteerd of niet, wat uiteindelijk in het voordeel is van de verdachte. Denk hierbij aan rechtszekerheid voor deze verdachte of vreemdeling.

5. ERVARINGEN VAN TOLKEN

Na de in hoofdstuk vier besproken ervaringen van Justitiedomeinen over de afnameplicht uit de Wbtv komen nu de gegevens aan bod die zijn voortgekomen uit de enquête die is uitgezet onder vijftig tolken.

5.1 Enquête

Er zijn enquêtes afgenomen onder vijftig tolken (hierna informanten) welke staan ingeschreven in het Rbtv en een SIGV opleiding hebben afgerond. Er waren dertig informanten bereid mee te werken aan het onderzoek. Omdat het een enquête betrof met mogelijkheid tot het geven van op- en/of aanmerkingen waren de informanten ook in de gelegenheid hun visie over het onderwerp naar voren te brengen. De informanten toonden veel interesse en gaven vele suggesties ter verbetering van de Wbtv.

5.2 Veldonderzoek: gegevens uit de enquête

De informanten geven over het algemeen aan dat ze redelijk tevreden zijn over de werkwijze van organisaties met betrekking tot de afnameplicht uit de Wbtv. Echter geven de informanten nog wel een aantal suggesties ter verbetering van de Wbtv. Deze suggesties komen in deze paragraaf aan de orde.

5.2.1 Ervaringen met de nieuwe Wet beëdigde tolken en vertalers

Iedere tolk/vertaler dient permanente educatie punten te behalen om in het register te mogen blijven staan, dit wordt door tolken ook wel het 'puntensysteem' genoemd. Hiervoor moeten tolken/vertalers cursussen volgen. Dit wordt als een negatief punt ervaren door de informanten. Dit is volgens hen een zeer kostbaar en tijdrovend systeem.

Verder zien de informanten verbetering met betrekking tot de invoering van deze wet. Ze geven aan dat de kwaliteit en integriteit van tolken/vertalers door middel van deze wet hoger zou moeten worden. Echter in de praktijk komt dit nog niet altijd naar voren omdat de informanten ervaren dat ze niet meer voor worden gekozen voor opdrachten met een grotere reisafstand. Hieruit blijkt dat er dus wordt geselecteerd op afstand en dat er dan ook eventueel voor een tolk/vertaler gekozen kan worden die niet ingeschreven staat in het register. Het idee van de wet wordt dus in het algemeen als goed ervaren, maar de wet moet uniform worden nageleefd door de verschillende instanties.

5.2.2 Naleving van de afnameplicht uit de Wbtv

De informanten geven aan dat de naleving van de afnameplicht uit de Wbtv nog niet altijd goed verloopt. Zo geven ze aan dat er nog teveel tolken ontstaan die er niet thuishoren. Dit komt dan voornamelijk door het aantal tolken dat ingeschreven kon worden in het register door middel van de overgangsregeling. Hierbij hoefden ze geen diploma's over te leggen en konden ze worden ingeschreven op basis van de vorige inschrijving in het KTV.

Er wordt door de informanten aangegeven dat er door bijvoorbeeld de politie nog steeds tolken/vertalers opgeroepen worden die niet in het Rbtv staan ingeschreven, maar door goede ervaringen nogmaals worden gevraagd voor een opdracht. Hierbij wordt ook aangegeven door de informanten dat organisaties te weinig informatie en weet hebben van de afnameplicht.

Ook wordt er aangegeven dat de politie en KLPD geen verschil maakt tussen beëdigde tolken en beëdigde vertalers. Hierdoor kan de afnameplicht niet goed worden uitgevoerd omdat een beëdigde tolk niet altijd een beëdigde vertaling mag maken en andersom. Ook wordt er door de politie, KLPD en Koninklijke Marechaussee steeds meer gekozen voor het inschakelen van bemiddelaars (denk hierbij aan TVcN en Concorde) in tolk- en vertaaldiensten.

Door deze bemiddelaars wordt er een keuze gemaakt voor de goedkoopste tolk/vertaler en wordt er dus niet meer naar kwaliteit en het register gekeken. Volgens de informanten is het voor de organisaties niet goedkoper om te kiezen voor een bemiddelaar, echter de tolken gaan er hierdoor op achteruit met hun salaris. Het contact tussen de tolk en de organisatie vervalt ook wanneer er wordt gekozen voor een bemiddelingsbureau. Hierdoor weet de organisatie niet meer wat ze in huis halen.

Wat eerder in hoofdstuk vier ook is aangegeven, dat Justitiedomeinen nog veel gebruik maken van een eigen tolkenlijst, is ook bij de informanten niet onopvallend gebleven. Zij geven aan dit als een grote blokkade te zien. Iedere instantie heeft weer een eigen screening waar je aan moet voldoen om op een eventuele lijst te komen staan. Ze hadden verwacht naar invoering van de Wbtv meer werk te kunnen bemachtigen, dit blijkt echter niet altijd het geval te zijn omdat inschrijving in het Rbtv alleen dus niet meer voldoende lijkt te zijn. Volgens de informanten wordt bij iedere instantie de lat steeds hoger gelegd waardoor het voor hen niet meer mogelijk is om overal van op de hoogte te blijven en in aanmerking te komen voor een tolkopdracht. De informanten geven dan ook aan dat meer uniformiteit belangrijk is zodat iedere instantie op dezelfde manier uitvoering geeft aan deze afnameplicht en er daardoor ook geen onwetendheid en onduidelijkheid meer bestaat bij tolken.

5.2.3 Suggesties ter mogelijke verbetering van de Wbtv

Volgens de informanten is het belangrijk dat de tolken die in het Register staan ook daadwerkelijk opgeroepen dienen te worden. Nu wordt er vanaf eigen lijsten gewerkt of via bemiddelingsbureaus. Zo geven informanten aan dat veel tolken niet via een bemiddelingsbureau willen werken omdat dit veel minder betaald.

Een bemiddelingsbureau geeft dan aan dat er geen tolk beschikbaar is en gaat verder zoeken binnen het eigen netwerk. Ze gaan hierbij dus niet voor de kwaliteit maar voor de goedkoopste tolk/vertaler.

Het oproepen zonder de verplichte bemiddelaars zou dan ook een uitkomst zijn volgens de informanten.

Er dient volgens de informanten een betere selectie plaats te vinden. Zo zou praktijkervaring mee kunnen tellen. Volgens de informanten kan bijvoorbeeld tappen alleen geleerd worden door te doen. Ook zou bijvoorbeeld voor een voortzetting van de inschrijving het aantal diensten dat men uitvoert mee kunnen tellen en zou er een snelle vermelding van de specialisaties moeten komen in het Register.

Ook het puntensysteem zien de informanten graag veranderd worden. Volgens hen is het niet nodig om extra dure cursussen te gaan volgen terwijl je al jaren naar tevredenheid werkt. Ook wordt er door iedere tolk/vertaler nu gezocht naar de goedkoopste manier van Permanente Educatie punten bij elkaar halen. Dit levert niet het gewenste resultaat op volgens de informanten. Zo zou het toekennen van PE-punten voor het aantal gewerkte uren een beter resultaat geven.

Er zijn voor veel talen geen toetsen beschikbaar waardoor een tolk/vertaler niet ingeschreven kan worden. Nu geven informanten aan dat aantoonbaar zeer ervaren tolken/vertalers, of tolken die al ingeschreven staan voor een andere taal waar wel een opleiding voor is gevoeld en daar ook goed in functioneren, via een overgangsregeling toch opgenomen moeten worden in het Register.

5.2.4 Enkele opmerkingen van informanten

Dit zijn uitspraken van tolken die verder in dit onderzoek anoniem gewenst te blijven.

“Veel tolken schrijven zich helaas in bij een bemiddelingsbureau zoals Concorde om als tolk bij politie, rechtbank etc. te worden opgeroepen. De tolk betaalt vaak een hoge en onnodige provisie aan dergelijke bureaus. Deze commerciële bureaus zijn geen garantie voor de kwaliteit en betrouwbaarheid van de tolk. In het register ingeschreven tolken kunnen gemakkelijk door opdrachtgevers rechtstreeks via het Rbtv worden opgeroepen.”

“De aanbestedingen aan commerciële bureaus zijn mij een doorn in het oog. Ik erger me er zo aan dat ik niet voor ze wil werken. Zelfs niet als ze mij meer zouden betalen dan ze rechtbanken zelf. Ze hebben maar één doel: het behalen van winst. Inzet van goede tolken is onbelangrijk. De winst halen ze onder andere uit het sturen van een Groningse tolk naar Maastricht. Dat Justitie hiermee zaken wil doen en dit ook gewoon accepteert is voor mij onbegrijpelijk.”

“Concorde zou geregistreerde tolken en vertalers moeten inzetten. Ik zou wel een willen dat uitgezocht wordt of Concorde dat wel doet. Als de gekwalificeerde mensen weigeren om voor dergelijke lage tarieven te werken, is Concorde volgens de wet vrij om niet-gekwalficeerde mensen – dus mensen die niet geregistreerd staan - in te zetten. Dat kan toch niet de bedoeling van de wet zijn. Mijn inkomen is na de overgang van TVCN naar Concorde met tienduizenden euro's gedaald. De monopolypositie van Concorde zou moeten worden doorbroken. Ook zouden de tarieven bij Justitie en politie voor tolken en vertalers moeten worden aangepast. Ik las laatst dat de vertaaltarieven sinds 1961 niet zijn veranderd en de tolktarieven sinds 1991 ongewijzigd zijn gebleven. Er is volgens mij geen enkele beroepsgroep waar zoiets voorkomt.”

“Het enige gevolg van Wbtv is een register die geen kwaliteit garandeert, maar een grote put aan tolken/vertalers is waaruit de bemiddelaars die aanbestedingen hebben gewonnen uit mogen putten. Hierdoor zijn onze honoraria nog lager geworden terwijl die al langer dan tien jaar bevroren zijn. Met zulke lage inkomens moeten we zelf Permanente Educatie bekostigen om in het register te mogen blijven staan.”

“Ik heb de indruk dat het de laatste paar maanden iets beter is gaan lopen. Er blijft wel veel nadeel voor de gekwalificeerde tolken als klakkeloos een tolk uit het register wordt opgeroepen. Slechts een klein deel van de tolken in het register is in staat om voor de rechtbank of politie te tolken. Dat geldt trouwens ook voor andere specialisaties. Vaak worden tolken met basiskennis (of zelfs dat niet) ingezet terwijl gekwalificeerde tolken niet worden gevraagd c.q. gevonden in het register.”

5.3 Conclusie

Naar aanleiding van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de tolken over het algemeen positief zijn over de invoering van de Wbtv. Zij merken alleen dat de feitelijke uitvoering van de wet nog enkele mindere kanten kent.

Zo merken zij dat de Justitiedomeinen nog regelmatig gebruik maken van een eigen tolkenlijst. Op deze lijsten staan nog veel tolken (en in mindere maten vertalers) die niet staan ingeschreven op de Rbtv. Dit wordt onder de ingeschreven tolken en vertalers als onredelijk ervaren. Zij hadden immers verwacht dat zij door de invoering van de Wbtv en het Rbtv meer werk zouden kunnen bemachtigen, in praktijk blijkt echter dat dit lang niet altijd het geval is.

Daarnaast ondervinden de tolken verschillen in de interne screening bij de verschillende Justitiedomeinen. Het valt hun hierbij op dat het niveau van de screenings bij niet alle domeinen op hetzelfde niveau ligt. Dit levert voor de tolken en vertalers onzekerheden op omtrent de eisen die aan hen worden gesteld eer zij opgenomen kunnen worden op de lijsten van de domeinen. De tolken zien dan ook graag meer uniformiteit in de screenings door de verschillende Justitiedomeinen.

Tevens willen de tolken af van het huidige 'puntensysteem'. Om punten te verzamelen dienen de tolken opleidingen te volgen. Deze opleidingen zijn echter zeer kostbaar en dienen door de tolken zelf gefinancierd te worden. Hierdoor kiezen de tolken vaak niet voor de beste opleiding, maar voor de opleiding die het meeste punten oplevert voor zo min mogelijk geld. Dit komt de kwaliteit van de tolken logischerwijs niet ten goede. De tolken zien het liefst dat andere organisaties de kosten voor de opleiding op zich nemen. Wanneer dit niet mogelijk is willen zij af van het puntensysteem dat hen financieel veel kost.

Tenslotte struikelen veel tolken over de commerciële bemiddelingsbureaus, zoals TVcN en Concorde. Deze bureaus bemiddelen tussen de domeinen en de tolken. Het probleem met deze bureaus is echter dat deze geen afnameverplichting hebben in de zin van de Wbtv. Deze bureaus zouden vaak op zoek zijn naar de financieel aantrekkelijkste tolken in plaats van te kijken naar de kwaliteit die de tolken leveren. Veel tolken uit het Rbtv willen geen werkzaamheden verrichten voor deze bureaus, omdat deze volgens hen niet instaan voor de kwaliteit van de tolken, maar slechts op winst uit zijn. Deze registertolken willen dus vaak om principiële redenen niet voor deze bureaus werken, zelfs niet als zou dat voor hen financieel aantrekkelijker zijn. Veel tolken zien dus graag dat afscheid wordt genomen van deze bemiddelingsbureaus.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk komen de conclusies en aanbevelingen aan bod. In paragraaf 6.1 staan de conclusies centraal die uit het onderzoek zijn voortgevloeid. Paragraaf 6.2 geeft aanbevelingen over hoe Justitiedomeinen de afnameplicht efficiënter toe zouden kunnen passen.

6.1 Conclusies

Deze paragraaf heeft als doel na te gaan of de stelling dat er verbeteringen mogelijk en noodzakelijk zijn bij de rechtbank, politie, IND en Koninklijke Marechaussee met betrekking tot de uitvoering van de afnameplicht gelet op de inhoud, doel en strekking van de Wet beëdigde tolken en vertalers, de werkwijze en bekendheid met de Wbtv van deze betrokken Justitiedomeinen, art 6 EVRM en de kwaliteit van tolken en vertalers, juist is. Er zal allereerst aandacht worden besteed aan de Wbtv. Daarna komt aan bod dat er veel verschillen zijn in de uitvoering en het beleid dat Justitiedomeinen voeren met betrekking tot de afnameplicht. Tevens komt aan bod dat er veel onduidelijkheid is bij tolken en vertalers.

De Wet beëdigde tolken en vertalers

De Wbtv is een regeling die continu in beweging en aan verandering onderhevig is. De laatste jaren wordt steeds meer getracht om, met name door de Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, een uniforme werkwijze te bewerkstelligen met betrekking tot de uitvoering van de afnameplicht van tolken en vertalers door verschillende Justitiedomeinen. Het probleem hierbij is dat ieder Justitiedomein een eigen uitvoering geeft aan deze afnameplicht, waardoor de Wbtv niet wordt nageleefd.

De wettelijke regeling inzake de afnameplicht komt kort gezegd op het volgende neer: de volgende justitie domeinen mogen slechts gebruik maken van beëdigde tolken of vertalers:

- a. de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
- b. de tot de rechterlijke macht behorende gerechten;
- c. het Openbaar Ministerie;
- d. de Immigratie- en Naturalisatiedienst;
- e. de politie;
- f. de Koninklijke Marechaussee.

Deze beëdigde tolken en vertalers zijn opgenomen in het Rbtv. Indien wegens de vereiste spoed een ingeschrevene in het register niet tijdig beschikbaar is of indien het register voor de desbetreffende bron- of doeltaal geen ingeschrevene bevat kan er afgeweken worden van het Rbtv. Dit dient wel schriftelijk en met redenen omkleed te worden. Ook moet de tolk of vertaler, wanneer er geen sprake is van spoedeisende inzet, voorafgaand aan zijn inzet een recente verklaring omtrent het gedrag dan wel een integriteitsverklaring overleggen. Indien het vanwege de spoedeisendheid niet mogelijk is voorafgaand aan de inzet een verklaring omtrent het gedrag te overleggen moet dit na de inzet geschieden volgens artikel 28 Wbtv.

Werkwijze en bekendheid

Uit het onderzoek is gebleken dat de Justitiedomeinen over het algemeen (behalve op het gebied van het Rbtv, de screening en een schriftelijke verslaglegging van afwijking) gehoor geven aan de wettelijke bepalingen die de Wet beëdigde tolken en vertalers voorschrijft. De uitvoering hiervan is echter per organisatie verschillend. Bij de uitvoering van de afnameplicht is dus geen sprake van een uniforme werkwijze. Dit uit zich met name het bijhouden van een eigen tolkenbestand.

Uit het onderzoek komt naar voren dat de Justitiedomeinen met een afnameplicht vinden dat een verklaring omtrent het gedrag niet afdoende is en gaan hierdoor over tot een eigen screeningsbeleid voordat een tolk/vertaler wordt opgenomen in hun eigen tolkenbestand. Een screening van een tolk/vertaler brengt een hoop tijd met zich mee. Doordat ieder domein een eigen screening hanteert wordt dit door zowel de Justitiedomeinen als een tolk of vertaler gezien als “dubbel werk”.

Bovendien houdt niet iedere organisatie zich aan de verplichting tot het opstellen van een schriftelijke verklaring wanneer zij geen gebruik maakt van een tolk/vertaler uit het register. Daarnaast zijn er ook nog kleine verschillen in het beleid van de organisaties aanwezig. Deze hebben betrekking op de zoekwijze naar tolken/vertalers, de grens van de reiskostenvergoeding en hoe er wordt omgegaan met de Uitwijklijst.

Naast de verschillen die betrekking hebben op de procedure betreffende de uitvoering van de afnameplicht zijn er ook een aantal kwalitatieve verschillen uit het onderzoek voortgekomen die betrekking hebben op het beleid van organisaties. De verschillen uiten zich vooral in de automatisering, in het gebruik van standaard documenten en het overgaan tot het overbrengen van klachten aan de klachtencommissie bij Bureau Wbvtv.

Artikel 6 EVRM en de kwaliteit van tolken/vertalers

De conclusie die kan worden getrokken met betrekking tot artikel 6 EVRM is dat de overheid zich niet mag beperken tot de aanwezigheid van een tolk bij straf- en vreemdelingenzaken, maar dat zij er tevens op toe moet zien dat de tolk en zijn vertolking van voldoende kwaliteit zijn. Dit dient als waarborg dat het recht op de kosteloze bijstand van een tolk ‘practical’ en ‘effective’ zal zijn. Een logische consequentie, aangezien het recht op tolkenbijstand anders nauwelijks een waarborg voor een eerlijk proces zou zijn.

Er kan niet per definitie gezegd worden dat er sprake is van een inbreuk op artikel 6 EVRM wanneer geen gebruik wordt gemaakt van een tolk of vertaler uit het register. Het is immers niet zo dat tolken of vertalers die niet in het register staan geen werk van goede kwaliteit kunnen afleveren. Wel kan het gebruik maken van een tolk of vertaler die niet in het register voorkomt twijfels meebrengen over de kwaliteit van deze tolk en diens werk. Er is immers geen waarborg dat deze tolk/vertaler kwalitatief goed werk aflevert. Van deze waarborg is bij een tolk/vertaler uit het register eerder sprake, omdat deze hun kwaliteiten hebben bewezen.

Uit uitspraken van het EHRM kan geconcludeerd worden dat de rechter verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het werk dat de tolk of vertaler aflevert bij een straf- of vreemdelingenzitting. Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen is het daarom ten eerste aan te raden gebruik te maken van een tolk of vertaler uit het register. Dit om de verdachte/vreemdeling, die een tolk of vertaler nodig heeft, een eerlijk proces te geven en zodoende tevens de kwaliteit van de rechtspraak te kunnen waarborgen.

Ervaringen van tolken

Dat Justitiedomeinen nog veel gebruik maken van een eigen tolkenlijst, is ook bij tolken niet onopvallend gebleven. Uit het onderzoek is gebleken dat de tolken dit als een grote blokkade zien. Ieder Justitiedomein heeft een eigen screening waar zij aan moeten voldoen om op de desbetreffende tolken/vertalers lijst van het domein geplaatst te worden. Tolken hadden echter verwacht, dat zij na de invoering van de Wbvtv meer werk konden bemachtigen. Dit blijkt echter niet altijd het geval te zijn, omdat slechts inschrijving in het Rbtv niet voldoende blijkt te zijn. Volgens de geënquêteerde tolken ligt de lat bij de verschillende domeinen op verschillende hoogtes, waardoor het voor hen vaak onduidelijkheden geeft aan welke vereisten zij moeten voldoen om opgenomen te worden in de lijst van ieder domein. De tolken geven dan ook aan dat meer uniformiteit de onduidelijkheden en eventuele onwetendheid kan wegnemen, wat de werkwijze van de tolken ten goede komt.

6.2 Aanbevelingen / advies

Gelet op de hierboven genoemde argumenten, kan geconcludeerd worden dat Justitiedomeinen de afnameplicht efficiënter toe kunnen passen. De efficiëntie kan allereerst verbeterd worden door een uniform beleid op te zetten. Eenduidiger beleid zorgt voor duidelijkere normen en laat weinig ruimte voor inspiratie open. Dus geen eigen screening, tolkenbestand en systeem meer.

Ontwikkel een uniforme werkwijze. De professionele kwaliteit van Justitiedomeinen betreffende de afnameplicht uit de Wbvtv, is van essentieel belang voor het ontwikkelen van een uniforme werkwijze. Deze kwaliteit bevindt zich al in een oplopend stadium mede gelet op de initiatieven van de Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, maar uit de praktijk blijkt dat deze kwaliteit en de informatie rondom de afnameplicht uit de Wbvtv nog verdere verbetering behoeft.

Met verbetering van de kwaliteit kan men vooral denken aan een en dezelfde automatisering bij de Justitiedomeinen. Iedere organisatie kan veel meer uit het automatiseringssysteem halen dan nu wordt gedaan. Denk aan de elektronische gegevensuitwisseling en het elektronisch inzenden en verzenden van een screening van een tolk/vertaler. Iedere organisatie werkt nu met een eigen automatiseringssysteem. Het kan veel tijd en geld besparen als de elektronische communicatie tussen Justitiedomeinen (en overige instanties) tot stand komt/ wordt gestimuleerd.

Zorg voor standaarddocumenten. Het is voor Justitiedomeinen aan te bevelen een systeem in te voeren, waarbij gemakkelijk gebruik kan worden gemaakt van standaarddocumenten (bijvoorbeeld verslagen, brieven, lijsten). Ten aanzien van het gebruik van standaarddocumenten is het aan te bevelen de uniforme documenten van BINK te hanteren, het automatiseringssysteem van het Openbaar Ministerie dat binnen één jaar door alle gerechten gehanteerd zal worden.

Het verdient de voorkeur om bij toepassing van een tolk/vertaler een standaardoproeping aan de tolk/vertaler te doen, waarin wordt vermeld wanneer en waar de tolk/vertaler verwacht wordt voor zijn/haar werkzaamheden. Tot op heden hanteert slechts één organisatie (Openbaar Ministerie) de verplichting voor de tolk/vertaler om de oproep te bevestigen. Het is echter aan te bevelen dat alle Justitiedomeinen deze verplichting aan tolken en vertalers opleggen. De reden hiervoor is dat op deze manier een Justitiedomein zekerheid heeft over het wel of niet ontvangen van de oproep door de tolk/vertaler en het verschijnen van deze bij de zitting. Nu hebben Justitiedomeinen deze zekerheid niet, waardoor zij soms voor een onaangename verrassing komen te staan wanneer een tolk/vertaler niet verschijnt. De domeinen moeten dan alsnog met spoed een tolk/vertaler uitnodigen, welke zij vaak zullen gaan zoeken binnen hun eigen netwerk en dus niet in het register. Dit kan de kwaliteit van de vertolkingen/vertalingen ten nadele beïnvloeden.

Investeer in kennis en zorg voor betere communicatie tussen Justitiedomeinen. Onder het verbeteren van kwaliteit van de afnameplicht wordt ook bijscholing verstaan. Om de afnameplicht uniform (en kwalitatief goed) te laten verlopen is het belangrijk dat tolkencoördinatoren kennis beschikken over de Wbvtv en haar afnameverplichting en dat deze coördinatoren van verschillende domeinen op één lijn zitten en dezelfde handelingswijze hanteren. Onderling overleg tussen de Justitiedomeinen is ook een kwaliteitseis die bij de Justitiedomeinen hoog in het vaandel hoort te staan. Het moet voor tolkencoördinatoren duidelijk zijn welke eisen Justitiedomeinen naast de Wbvtv stellen aan de afnameplicht en op welke punten zij hiervan afwijken. Een maandelijks of half jaarlijks (tolkencoördinatoren)overleg kan hieraan bijdragen. Wellicht zou een duidelijke handleiding of werkwijzer een oplossing bieden.

Zorg voor naleving van artikel 6 EVRM. Het is aan te bevelen de afnameplicht na te leven met het oog op artikel 6 EVRM. Het niet naleven van de verplichting kan immers zorgen voor een schending van het 'fair trial' beginsel van artikel 6 EVRM. De waarborg dat de tolk/vertaler en zijn/haar werk van voldoende kwaliteit is, is er immers niet altijd. Deze kwaliteit moet door de rechter worden vastgesteld, maar dit is lastig wanneer de tolk/vertaler niet is opgenomen in het register en dus niet vaststaat dat de tolk/vertaler aan de eisen voldoet om in het register opgenomen te worden.

De advocaat van een verdachte/vreemdeling kan opperen dat zijn/haar cliënt geen eerlijk proces heeft (artikel 6 EVRM) wanneer gebruik wordt gemaakt van een tolk/vertaler die niet in het register is opgenomen. Dit kan zorgen voor een andere uitkomst van de zaak, dan wanneer gebruik was gemaakt van een tolk/vertaler uit het register. Zodoende is het ten zeerste aan te bevelen de afnameplicht na te leven met het oog op de waarborgen van artikel 6 EVRM.

BIBLIOGRAFIE

Literatuur

Baarda, De Goede & Teunissen 2005

D.B. Baarda, M.P.M. de Goede & J. Teunissen, *Basisboek Kwalitatief Onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff bv. 2005.

Bastiaans 2010

M.H. Bastiaans e.a., *Leidraad voor juridische auteurs. Voetnoten, bronvermeldingen, literatuurlijsten en afkortingen in Nederlandstalige publicaties*, Deventer: Kluwer 2010.

Grit 2000

R. Grit, *Projectmanagement*, Groningen: Noordhoff Wolters 2000.

J.M. ten Voorde 2008

J.M. ten Voorde, *Nieuwe wetgeving inzake tolken en vertalers*, 2008.

IJzermans & Van Schaaik 2003

M.G. IJzermans, G.A.F.M. van Schaaik, *Oefening baart kunst*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003.

Raad voor Rechtsbijstand 2009

Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, *Gedragscodex voor tolken en vertalers*, 2009.

Raad voor Rechtsbijstand 2009

Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, *Jaarverslag 2009 klachtencommissie Wb tv*, 2009.

Raad voor Rechtsbijstand 2009

Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, *Wb tv overgangsregeling*, 2009.

Raad voor Rechtsbijstand 2009

Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, *Wb tv voor opdrachtgevers*, 2009.

Raad voor Rechtsbijstand 2009

Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, *Wb tv voor tolken en vertalers*, 2009.

Rapport van de Commissie Kwaliteitseisen Tolken en Vertalers 2005

A.J.W.M. Jurgens e.a., *Praktisch en effectief*, 2005.

Van Schaaik 2011

G.A.F.M. van Schaaik, *Praktijkgericht juridisch onderzoek*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Jurisprudentie

EHRM 13 mei 1980, A37 (Artico)

EHRM 19 september 1989, NJ 1994,26 (Kamasinski)

EHRM 24 september 2002, nr. 00032771/96

Rb. 's-Gravenhage 2 juli 2009, nr. AWB 09/13204

Rb. 's-Gravenhage 15 april 2009, nr. AWB 09/11274

Rb. Roermond 27 maart 2009, LJN BH7867

Bijlagen

*Francis Riethoff stagiaire bij de Raad voor Rechtsbijstand,
afdeling Bureau Wbtv.*

Bijlagen bij het rapport “Op weg naar een uniforme uitvoering van de afnameplicht”.

INHOUDSOPAGE

Bijlage 1:	Interview IND 's-Hertogenbosch	p. 2
Bijlage 2:	Interview politie Breda	p. 6
Bijlage 3:	Interview Openbaar Ministerie 's-Hertogenbosch	p. 11
Bijlage 4:	Interview Koninklijke Marechaussee Apeldoorn	p. 15
Bijlage 5:	Interview Rechtbank 's-Hertogenbosch	p. 20
Bijlage 6:	Enquête tolken	p. 24

Bijlage 1:**Interview IND 's-Hertogenbosch**

1. gegevens:	
Plaats IND:	's-Hertogenbosch
Contactpersoon:	Mevr. I.C. Biermans
Datum / tijd:	Dinsdag 22 maart / 9.30 uur.
Gegevens organisatie:	Bezoekadres: Leeghwaterlaan 16 5223 BA 's-Hertogenbosch
Interviewer:	Francis Riethoff Stagiaire bij de Raad voor Rechtsbijstand, bureau Wbtv E-mail: francisriethoff@live.nl Tel. Raad: 073 – 707 42 81 Tel. Privé: 06 – 13 34 67 85

2. Is de IND bekend met de Wet beëdigde tolken en vertalers?

- Zo ja sinds wanneer wordt er door de IND met deze wet gewerkt? Hoe bevalt deze wet?

- Zo niet, waarom niet?

- Wat zou er volgens u verbeterd kunnen worden aan de informatie met betrekking tot de Wbtv?

.....

.....

3. Wanneer wordt er een tolk en/of vertaler ingeschakeld door de IND? (zijn hier cijfers van?)

- Is er behoefte aan verandering?

- Zo ja, waarom?

.....

.....

4. Is de IND bekend met het Register beëdigde tolken en vertalers?

- Zo nee, is de IND hier dan te weinig over geïnformeerd?

- Zo ja, hoe is de IND hierover geïnformeerd? Is de IND dan ook bekend met de afnameplicht?

.....

.....

5. Hoe geeft de IND uitvoering aan deze afnameplicht? Waarom op deze manier?

- In hoeverre ervaart de IND dit als een goede manier?

- Wordt er bij deze uitvoering van de afnameplicht rekening gehouden met kwaliteit, kosten en de Wbtv?

.....

.....

6. Ondervindt de IND voor- of nadelen aan deze afnameplicht?

- Wat zijn de voor- en/of nadelen?

.....

.....

7. Mocht de IND geen beschikbare tolk kunnen vinden in het Rbtv, hoe wordt er dan verder naar een beschikbare tolk gezocht?

- Is de IND bekend met de uitwijklijst? Zo ja, hoe gaat de IND hiermee om? (zijn hier cijfers van?)

.....

.....

8. Wordt er wanneer men afwijkt van het Rbtv wel vooraf een verklaring omtrent het gedrag overgelegd door tolken en/of vertalers?

- Hoe gebeurt dit in spoedgevallen?

.....

.....

9. Welke specifieke eisen worden er aan een tolk/vertaler gesteld door de IND? Zijn deze anders wanneer een tolk/vertaler niet in de Rbtv staat ingeschreven? Wordt er hierbij ook rekening gehouden met een eventuele opleiding zoals SIGV?

.....

.....

10. Wat kan een van de redenen zijn dat de IND niet kiest voor een tolk/vertaler uit het Rbtv of de uitwijklijst?

.....

.....

11. Hoe worden eventuele klachten rondom tolken/vertalers behandeld? Weet de IND van het bestaan van de klachtencommissie bij Bureau Wbtv?

- Zo ja, wordt hier regelmatig gebruik van gemaakt? (Zijn hier cijfers van?)
- Waarom wel of niet?

- Zo nee, zou dit wel geïntroduceerd kunnen worden bij de IND?

.....

.....

12. Hoe wordt het salaris van een tolk/vertaler bij de IND geregeld? Hoe zit dit met eventuele reiskosten van de tolk/vertaler? Hoe worden deze vastgesteld?

- Mochten er reiskosten vergoed worden, wordt er dan binnen de selectie van een tolk/vertaler gekeken welke tolk/vertaler minder kosten heeft?

- Is er bij de IND sprake van een minimale verschuldigde eigen bijdrage?

.....

.....

13. Hoe ervaart u de werkzaamheden van tolken/vertalers?

.....

.....

14. Heeft u suggesties om de afnameplicht uit de Wbtv te verbeteren?

.....

.....

15. Heeft u suggesties om de procedure bij de IND rondom het selecteren van tolken/vertalers te verbeteren? Is er meer behoefte aan informatie bij de IND rondom de Wbtv en het Rbtv?

.....

.....

16. Is er behoefte aan verbetering van de afnameplicht bij de IND?

.....

.....

17. Maken jullie ook bandopnames?

Zo niet, waarom niet?

Zou dit eventueel wel de kwaliteit ten goede kunnen komen?

.....

.....

18. Heeft de IND inzicht in het aantal afnames uit het Rbtv, uitwijklijst en overige tolken/vertalers?

.....

.....

Einde

Bedankt voor uw medewerking!

Bijlage 2: Interview politie Breda

1. gegevens:	
Plaats politie:	Breda
Contactpersoon:	Dhr Lod Mollen
Datum / tijd:	Maandag 4 april / 10.00 uur.
Gegevens organisatie:	Bezoekadres: Mijkenbroek 31 4824 AR Breda
Interviewer:	Francis Riethoff Stagiaire bij de Raad voor Rechtsbijstand, bureau Wbtv E-mail: francisriethoff@live.nl Tel. Raad: 073 – 707 42 81 Tel. Privé: 06 – 13 34 67 85

2. Is de politie bekend met de Wet beëdigde tolken en vertalers?

- Zo ja sinds wanneer wordt er door de politie met deze wet gewerkt? Hoe bevalt deze wet?

- Zo niet, waarom niet?

- Wat zou er volgens u verbeterd kunnen worden aan de informatie met betrekking tot de Wbtv?

.....
.....

3. Wanneer wordt er een tolk en/of vertaler ingeschakeld door de politie? (zijn hier cijfers van?)

- Is er behoefte aan verandering?

- Zo ja, waarom?

.....
.....

4. Is de politie bekend met het Register beëdigde tolken en vertalers?

- Zo nee, is de politie hier dan te weinig over geïnformeerd?

- Zo ja, hoe is de politie hierover geïnformeerd? Is de politie dan ook bekend met de afnameplicht?

.....

.....

5. Hoe geeft de politie uitvoering aan deze afnameplicht? Waarom op deze manier?

- In hoeverre ervaart de politie dit als een goede manier?

- Wordt er bij deze uitvoering van de afnameplicht rekening gehouden met kwaliteit, kosten en de Wbtv?

.....

.....

6. Ondervindt de politie voor- of nadelen aan deze afnameplicht?

- Wat zijn de voor- en/of nadelen?

.....

.....

7. Mocht de politie geen beschikbare tolk kunnen vinden in het Rbtv, hoe wordt er dan verder naar een beschikbare tolk gezocht?

- Is de politie bekend met de uitwijklijst? Zo ja, hoe gaat de politie hiermee om? (zijn hier cijfers van?)

.....

.....

8. Wordt er wanneer men afwijkt van het Rbtv wel vooraf een verklaring omtrent het gedrag overgelegd door tolken en/of vertalers?

- Hoe gebeurt dit in spoedgevallen?

.....

.....

9. Welke specifieke eisen worden er aan een tolk/vertaler gesteld door de politie? Zijn deze anders wanneer een tolk/vertaler niet in de Rbtv staat ingeschreven? Wordt er hierbij ook rekening gehouden met een eventuele opleiding zoals SIGV?

.....

.....

10. Wat kan een van de redenen zijn dat de politie niet kiest voor een tolk/vertaler uit het Rbtv of de uitwijklijst?

.....

.....

11. Hoe worden eventuele klachten rondom tolken/vertalers behandeld? Weet de politie van het bestaan van de klachtencommissie bij Bureau Wbtv?

- Zo ja, wordt hier regelmatig gebruik van gemaakt? (Zijn hier cijfers van?)
- Waarom wel of niet?

- Zo nee, zou dit wel geïntroduceerd kunnen worden bij de politie?

.....

.....

12. Hoe wordt het salaris van een tolk/vertaler bij de politie geregeld? Hoe zit dit met eventuele reiskosten van de tolk/vertaler? Hoe worden deze vastgesteld?

- Mochten er reiskosten vergoed worden, wordt er dan binnen de selectie van een tolk/vertaler gekeken welke tolk/vertaler minder kosten heeft?

- Is er bij de politie sprake van een minimale verschuldigde eigen bijdrage?

.....

.....

13. Hoe ervaart u de werkzaamheden van tolken/vertalers?

.....

.....

14. Heeft u suggesties om de afnameplicht uit de Wbtv te verbeteren?

.....

.....

15. Heeft u suggesties om de procedure bij de politie rondom het selecteren van tolken/vertalers te verbeteren? Is er meer behoefte aan informatie bij de politie rondom de Wbtv en het Rbtv?

.....

.....

16. Is er behoefte aan verbetering van de afnameplicht bij de politie?

.....

.....

17. Maken jullie ook bandopnames?

Zo niet, waarom niet?

Zou dit eventueel wel de kwaliteit ten goede kunnen komen?

.....

.....

18. Heeft de politie inzicht in het aantal afnames uit het Rbtv, uitwijklijst en overige tolken/vertalers?

.....

.....

19. Als er geen tolk/vertaler uit het Rbtv beschikbaar is en er een niet geregistreerde tolk/vertaler of een tolk/vertaler van de Uitwijklijst wordt ingezet wordt er dan een verklaring voor opgesteld? Wat gebeurt er met die verklaring? Zijn er cijfers van hoe vaak dat voorkomt?

.....

.....

20. Is er bij de politie behoefte aan tolken en vertalers met speciale vaardigheden (specialisaties), zoals taptolken?

.....

.....

21. Specialisaties zijn nog niet opgenomen in het Rbtv (gaat wel (ooit) gebeuren), wat voor specialisaties is behoefte aan?

.....

.....

23. Is een specialisatie, niet vindbaar in het Rbtv, reden voor de politie om af te wijken van het Rbtv? Wordt dat in een verklaring gemotiveerd?

.....

.....

24. Merkt de politie kwaliteitsverschil tussen de verschillende tolken en vertalers? Is er merkbaar verschil tussen beëdigde tolken en vertalers en niet beëdigde tolken en vertalers?

.....

.....

Einde

Bedankt voor uw medewerking!

1. gegevens:	
Plaats Openbaar Ministerie:	's-Hertogenbosch
Contactpersoon:	Rob de Nass
Datum / tijd:	29 maart 2011/ 15.30 uur
Gegevens organisatie:	Bezoekadres: Leeghwaterlaan 14 5223 BA 's-Hertogenbosch Correspondentieadres: Postbus 70584 5201 CZ 's-Hertogenbosch Telefoonnummer (073) 620 20 20
Interviewer:	Francis Riethoff Stagiaire bij de Raad voor Rechtsbijstand, bureau Wbvtv Email: francisriethoff@live.nl Tel. Raad: 073 – 707 42 81 Tel. Privé: 06 – 13 34 67 85

2. Is het Openbaar Ministerie bekend met de Wet beëdigde tolken en vertalers?

- Zo ja sinds wanneer wordt er door het Openbaar Ministerie met deze wet gewerkt?
Hoe bevalt deze wet?

- Zo niet, waarom niet?

- Wat zou er volgens u verbeterd kunnen worden aan de informatie met betrekking tot de Wbvtv?

.....
.....

3. Wanneer wordt er een tolk en/of vertaler ingeschakeld door het Openbaar Ministerie? (zijn hier cijfers van?)

- Is er behoefte aan verandering?

- Zo ja, waarom?

.....
.....

4. Is het Openbaar Ministerie bekend met het Register beëdigde tolken en vertalers?

- Zo nee, is het Openbaar Ministerie hier dan te weinig over geïnformeerd?

- Zo ja, hoe is het Openbaar Ministerie hierover geïnformeerd? Is het Openbaar Ministerie dan ook bekend met de afnameplicht?

.....

.....

5. Hoe geeft het Openbaar Ministerie uitvoering aan deze afnameplicht? Waarom op deze manier?

- In hoeverre ervaart het Openbaar Ministerie dit als een goede manier?

- Wordt er bij deze uitvoering van de afnameplicht rekening gehouden met kwaliteit, kosten en de Wbtv?

.....

.....

6. Ondervindt het Openbaar Ministerie voor- of nadelen aan deze afnameplicht?

- Wat zijn de voor- en/of nadelen?

.....

.....

7. Mocht het Openbaar Ministerie geen beschikbare tolk kunnen vinden in het Rbtv, hoe wordt er dan verder naar een beschikbare tolk gezocht?

- Is het Openbaar Ministerie bekend met de uitwijklijst? Zo ja, hoe gaat het Openbaar Ministerie hiermee om? (zijn hier cijfers van?)

.....

.....

8. Wordt er wanneer men afwijkt van het Rbtv wel vooraf een verklaring omtrent het gedrag overgelegd door tolken en/of vertalers?

- Hoe gebeurt dit in spoedgevallen?

.....

.....

9. Welke specifieke eisen worden er aan een tolk/vertaler gesteld door het Openbaar Ministerie? Zijn deze anders wanneer een tolk/vertaler niet in de Rbtv staat ingeschreven? Wordt er hierbij ook rekening gehouden met een eventuele opleiding zoals SIGV?

.....
.....

10. Hoe wordt er omgegaan met tolken in de rechtszaal?

- Wordt vooraf gecontroleerd of een tolk beëdigd is? Zo nee wat als achteraf blijkt dat dit niet zo is?

.....
.....

11. Hoe worden eventuele klachten rondom tolken/vertalers behandeld? Weet uw het Openbaar Ministerie van het bestaan van de klachtencommissie bij Bureau Wbtv?

- Zo ja, wordt hier regelmatig gebruik van gemaakt? (Zijn hier cijfers van?)
- Waarom wel of niet?

- Zo nee, zou dit wel geïntroduceerd kunnen worden bij het Openbaar Ministerie?

.....
.....

12. Hoe wordt het salaris van een tolk/vertaler bij uw rechtbank geregeld? Hoe zit dit met eventuele reiskosten van de tolk/vertaler? Hoe worden deze vastgesteld?

- Mochten er reiskosten vergoed worden, wordt er dan binnen de selectie van een tolk/vertaler gekeken welke tolk/vertaler minder kosten heeft?

- Is er bij het Openbaar Ministerie sprake van een minimale verschuldigde eigen bijdrage van de verdachte?

.....
.....

13. Stelt het Openbaar Ministerie een verklaring op wanneer er van het register wordt afgeweken?

.....
.....

14. Hoe ervaart u de werkzaamheden van tolken/vertalers?

.....

.....

15. Heeft u suggesties om de afnameplicht uit de Wbtv te verbeteren?

.....

.....

16. Heeft u suggesties om de procedure het Openbaar Ministerie rondom het selecteren van tolken/vertalers te verbeteren? Is er meer behoefte aan informatie bij het Openbaar Ministerie rondom de Wbtv en het Rbtv?

.....

.....

17. Maakt het Openbaar Ministerie ook bandopnames?

Zo niet, waarom niet?

Zou dit eventueel wel de kwaliteit ten goede kunnen komen?

.....

.....

18. Heeft het Openbaar Ministerie inzicht in het aantal afnames uit het Rbtv, uitwijklijst en overige tolken/vertalers?

.....

.....

Einde

Bedankt voor uw medewerking!

1. gegevens:	
Plaats Koninklijke Marechaussee:	Apeldoorn
Contactpersoon:	Dhr Bastiaan Dhr Koolhof
Datum / tijd:	Donderdag 7 april / 14.00 uur.
Gegevens organisatie:	Bezoekadres: Loseweg 140 7315 HA Apeldoorn
Interviewer:	Francis Riethoff Stagiaire bij de Raad voor Rechtsbijstand, bureau Wbvt E-mail: francisriethoff@live.nl Tel. Raad: 073 – 707 42 81 Tel. Privé: 06 – 13 34 67 85

2. Is de Koninklijke Marechaussee bekend met de Wet beëdigde tolken en vertalers?

- Zo ja sinds wanneer wordt er door de Koninklijke Marechaussee met deze wet gewerkt? Hoe bevalt deze wet?

- Zo niet, waarom niet?

- Wat zou er volgens u verbeterd kunnen worden aan de informatie met betrekking tot de Wbvt?

.....

.....

3. Wanneer wordt er een tolk en/of vertaler ingeschakeld door de Koninklijke Marechaussee? (zijn hier cijfers van?)

- Is er behoefte aan verandering?

- Zo ja, waarom?

.....

.....

4. Is de Koninklijke Marechaussee bekend met het Register beëdigde tolken en vertalers?

- Zo nee, is de Koninklijke Marechaussee hier dan te weinig over geïnformeerd?

- Zo ja, hoe is de Koninklijke Marechaussee hierover geïnformeerd? Is de Koninklijke Marechaussee dan ook bekend met de afnameplicht?

.....

.....

5. Hoe geeft de Koninklijke Marechaussee uitvoering aan deze afnameplicht? Waarom op deze manier?

- In hoeverre ervaart de Koninklijke Marechaussee dit als een goede manier?

- Wordt er bij deze uitvoering van de afnameplicht rekening gehouden met kwaliteit, kosten en de Wbtv?

.....

.....

6. Ondervindt de Koninklijke Marechaussee voor- of nadelen aan deze afnameplicht?

- Wat zijn de voor- en/of nadelen?

.....

.....

7. Mocht de Koninklijke Marechaussee geen beschikbare tolk kunnen vinden in het Rbtv, hoe wordt er dan verder naar een beschikbare tolk gezocht?

- Is de Koninklijke Marechaussee bekend met de uitwijklijst? Zo ja, hoe gaat de Koninklijke Marechaussee hiermee om? (zijn hier cijfers van?)

.....

.....

8. Wordt er wanneer men afwijkt van het Rbtv wel vooraf een verklaring omtrent het gedrag overgelegd door tolken en/of vertalers?

- Hoe gebeurt dit in spoedgevallen?

.....

.....

9. Welke specifieke eisen worden er aan een tolk/vertaler gesteld door de Koninklijke Marechaussee? Zijn deze anders wanneer een tolk/vertaler niet in de Rbtv staat ingeschreven? Wordt er hierbij ook rekening gehouden met een eventuele opleiding zoals SIGV?

.....

.....

10. Wat kan een van de redenen zijn dat de Koninklijke Marechaussee niet kiest voor een tolk/vertaler uit het Rbtv of de uitwijklijst?

.....

.....

11. Hoe worden eventuele klachten rondom tolken/vertalers behandeld? Weet de Koninklijke Marechaussee van het bestaan van de klachtencommissie bij Bureau Wbtv?

- Zo ja, wordt hier regelmatig gebruik van gemaakt? (Zijn hier cijfers van?)
- Waarom wel of niet?

- Zo nee, zou dit wel geïntroduceerd kunnen worden bij de Koninklijke Marechaussee?

.....

.....

12. Hoe wordt het salaris van een tolk/vertaler bij de Koninklijke Marechaussee geregeld? Hoe zit dit met eventuele reiskosten van de tolk/vertaler? Hoe worden deze vastgesteld?

- Mochten er reiskosten vergoed worden, wordt er dan binnen de selectie van een tolk/vertaler gekeken welke tolk/vertaler minder kosten heeft?

- Is er bij de Koninklijke Marechaussee sprake van een minimale verschuldigde eigen bijdrage?

.....

.....

13. Hoe ervaart u de werkzaamheden van tolken/vertalers?

.....

.....

14. Heeft u suggesties om de afnameplicht uit de Wbtv te verbeteren?

.....

.....

15. Heeft u suggesties om de procedure bij de Koninklijke Marechaussee rondom het selecteren van tolken/vertalers te verbeteren? Is er meer behoefte aan informatie bij de Koninklijke Marechaussee rondom de Wbtv en het Rbtv?

.....

.....

16. Is er behoefte aan verbetering van de afnameplicht bij de Koninklijke Marechaussee?

.....

.....

17. Maken jullie ook bandopnames?

Zo niet, waarom niet?

Zou dit eventueel wel de kwaliteit ten goede kunnen komen?

.....

.....

18. Heeft de Koninklijke Marechaussee inzicht in het aantal afnames uit het Rbtv, uitwijklijst en overige tolken/vertalers?

.....

.....

19. Als er geen tolk/vertaler uit het Rbtv beschikbaar is en er een niet geregistreerde tolk/vertaler of een tolk/vertaler van de Uitwijklijst wordt ingezet wordt er dan een verklaring voor opgesteld? Wat gebeurt er met die verklaring? Zijn er cijfers van hoe vaak dat voorkomt?

.....

.....

20. Is er bij de Koninklijke Marechaussee behoefte aan tolken en vertalers met speciale vaardigheden (specialisaties), zoals taptolken?

.....

.....

21. Specialisaties zijn nog niet opgenomen in het Rbtv (gaat wel (ooit) gebeuren), wat voor specialisaties is behoefte aan?

.....

.....

23. Is een specialisatie, niet vindbaar in het Rbtv, reden voor de Koninklijke Marechaussee om af te wijken van het Rbtv? Wordt dat in een verklaring gemotiveerd?

.....

.....

24. Merkt de Koninklijke Marechaussee kwaliteitsverschil tussen de verschillende tolken en vertalers? Is er merkbaar verschil tussen beëdigde tolken en vertalers en niet beëdigde tolken en vertalers?

.....

.....

Einde

Bedankt voor uw medewerking!

Bijlage 5: Interview rechtbank 's-Hertogenbosch

1. gegevens:	
Plaats Rechtbank:	's-Hertogenbosch
Contactpersoon:	Vera Sluiter
Datum / tijd:	28 maart 2011/ 14.00 uur
Gegevens organisatie:	Bezoekadres: Leeghwaterlaan 14 5223 BA 's-Hertogenbosch Correspondentieadres: Postbus 70584 5201 CZ 's-Hertogenbosch Telefoonnummer (073) 620 20 20
Interviewer:	Francis Riethoff Stagiaire bij de Raad voor Rechtsbijstand, bureau Wbtv Email: francisriethoff@live.nl Tel. Raad: 073 – 707 42 81 Tel. Privé: 06 – 13 34 67 85

2. Is de rechtbank bekend met de Wet beëdigde tolken en vertalers?

- Zo ja sinds wanneer wordt er door uw rechtbank met deze wet gewerkt? Hoe bevalt deze wet?

- Zo niet, waarom niet?

- Wat zou er volgens u verbeterd kunnen worden aan de informatie met betrekking tot de Wbtv?

.....
.....

3. Wanneer wordt er een tolk en/of vertaler ingeschakeld door uw rechtbank? (zijn hier cijfers van?)

- Is er behoefte aan verandering?

- Zo ja, waarom?

.....
.....

4. Is uw rechtbank bekend met het Register beëdigde tolken en vertalers?

- Zo nee, is uw rechtbank hier dan te weinig over geïnformeerd?

- Zo ja, hoe is uw rechtbank hierover geïnformeerd? Is uw rechtbank dan ook bekend met de afnameplicht?

.....

.....

5. Hoe geeft uw rechtbank uitvoering aan deze afnameplicht? Waarom op deze manier?

- In hoeverre ervaart uw rechtbank dit als een goede manier?

- Wordt er bij deze uitvoering van de afnameplicht rekening gehouden met kwaliteit, kosten en de Wbtv?

.....

.....

6. Ondervindt uw rechtbank voor- of nadelen aan deze afnameplicht?

- Wat zijn de voor- en/of nadelen?

.....

.....

7. Mocht uw rechtbank geen beschikbare tolk kunnen vinden in het Rbtv, hoe wordt er dan verder naar een beschikbare tolk gezocht?

- Is uw rechtbank bekend met de uitwijklijst? Zo ja, hoe gaat uw rechtbank hiermee om? (zijn hier cijfers van?)

.....

.....

8. Wordt er wanneer men afwijkt van het Rbtv wel vooraf een verklaring omtrent het gedrag overgelegd door tolken en/of vertalers?

- Hoe gebeurt dit in spoedgevallen?

.....

.....

**9. Welke specifieke eisen worden er aan een tolk/vertaler gesteld door uw rechtbank?
Zijn deze anders wanneer een tolk/vertaler niet in de Rbtv staat ingeschreven?
Wordt er hierbij ook rekening gehouden met een eventuele opleiding zoals SIGV?**

10. Hoe wordt er omgegaan met tolken in de rechtszaal?

- Wordt vooraf gecontroleerd of een tolk beëdigd is? Zo nee wat als achteraf blijkt dat dit niet zo is?

11. Hoe worden eventuele klachten rondom tolken/vertalers behandeld? Weet uw rechtbank van het bestaan van de klachtencommissie bij Bureau Wbtv?

**- Zo ja, wordt hier regelmatig gebruik van gemaakt? (Zijn hier cijfers van?)
- Waarom wel of niet?**

- Zo nee, zou dit wel geïntroduceerd kunnen worden bij uw rechtbank?

12. Hoe wordt het salaris van een tolk/vertaler bij uw rechtbank geregeld? Hoe zit dit met eventuele reiskosten van de tolk/vertaler? Hoe worden deze vastgesteld?

- Mochten er reiskosten vergoed worden, wordt er dan binnen de selectie van een tolk/vertaler gekeken welke tolk/vertaler minder kosten heeft?

- Is er bij uw rechtbank sprake van een minimale verschuldigde eigen bijdrage van de verdachte?

13. Stelt uw rechtbank een verklaring op wanneer er van het register wordt afgeweken?

14. Hoe ervaart u de werkzaamheden van tolken/vertalers?

.....

.....

15. Heeft u suggesties om de afnameplicht uit de Wbtv te verbeteren?

.....

.....

16. Heeft u suggesties om de procedure bij rechtbanken rondom het selecteren van tolken/vertalers te verbeteren? Is er meer behoefte aan informatie bij uw rechtbank rondom de Wbtv en het Rbtv?

.....

.....

17. Maakt de rechtbank ook bandopnames?

Zo niet, waarom niet?

Zou dit eventueel wel de kwaliteit ten goede kunnen komen?

.....

.....

18. Heeft uw rechtbank inzicht in het aantal afnames uit het Rbtv, uitwijklijst en overige tolken/vertalers?

.....

.....

Einde

Bedankt voor uw medewerking!

Bijlage 6: Enquête tolken

Vraag 1. gegevens tolk:	
Man/vrouw:	
Leeftijd:	

Vraag 2: Voor welke instantie bent u voornamelijk werkzaam?	☐ Rechtbank ☐ IND ☐ Politie ☐ Koninklijke Marechaussee ☐ Anders, namelijk...
---	--

U kunt de volgende vragen invullen aan de hand van het antwoord dat u op vraag twee hebt gegeven. De vragen gaan dus over de instantie waar u voornamelijk werkzaam bent.

Vraag 3: Bent u tevreden over de oproeping in het algemeen?	☐ Ontevreden ☐ Matig tevreden ☐ Redelijk tevreden ☐ Tevreden ☐ Zeer tevreden
Vraag 4: Hoe vaak wordt u opgeroepen?	☐ Elke dag ☐ 1-4 keer per week ☐ 1-10 keer per maand ☐ Anders, namelijk...
Vraag 5: Komt het voor dat u niet in gaat op een oproep?	☐ Nooit ☐ Bijna nooit ☐ Soms ☐ Regelmatig

Vraag 6: Wordt volgens u, voor zover u weet, de Wet beëdigde tolken en vertalers goed nageleefd?	☐ Ja, omdat... ☐ Nee, omdat... ☐ Anders, namelijk...
Vraag 7: Wat vindt u van de inwerkingtreding van de Wet beëdigde tolken en vertalers? Ondervindt u voor- of nadelen ten opzichte van de situatie voor inwerkingtreding van de wet?	☐ Goed, omdat... ☐ Slecht, omdat... ☐ Anders, namelijk...
Vraag 8: Bent u tevreden over de financiële afhandeling?	☐ Ontevreden ☐ Matig tevreden ☐ Redelijk tevreden ☐ Tevreden ☐ Zeer tevreden
Vraag 9: Ziet u wenselijke aanpassingen aan de Wbtv? Zo ja welke?	
Vraag 10: Zijn er wel eens problemen/misverstanden tussen u en uw opdrachtgevers?	
Vraag 11: Bent u op de hoogte van de Gedragscode Wbtv? Zo ja houdt u zich aan de Gedragscode?	
Vraag 12: Zorgt dat weleens voor conflicten met opdrachtgevers omdat zij iets anders van u verwachten?	

Vraag 13: Verwachten opdrachtgevers weleens dingen van u die niet binnen uw werkzaamheden als tolk vallen?	
Vraag 14: Zorgen opdrachtgevers voor een goede werksituatie waarin u uw werk goed kunt uitvoeren?	

Hieronder volgen een aantal stellingen. U kunt aangeven in hoeverre u het hier mee (on) eens bent door een X te plaatsen in de kolom die voor u van toepassing is.

	Helemaal mee oneens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Geen mening
Sinds de inwerkingtreding van de Wbtv ben ik vaker opgeroepen.						
Sinds de Wbtv verloopt de procedure rondom de inzet van tolken veel soepeler en sneller.						
Het systeem BINK (systeem van de rechtbank voor het selecteren van token) werkt voor mij perfect.						
Sinds de Wbtv krijg ik sneller uitbetaald.						
Was het Ktv maar niet veranderd.						
De organisaties selecteren tolken zo dat ze kunnen besparen op reiskosten.						

Bedankt voor uw medewerking! Op de volgende pagina kunt u nog uw eventuele op- en/of aanmerkingen plaatsen.

Op- en/of aanmerkingen:
